

УМОВЫ ПАПІСНІ:

На 1 год 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 20 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.

ПАТА ЗА АБ

За разок выдана (за год) 50 коп. і інтэлектуальна-Пасведч. тэсту у два разы. Пры шырокім друкаванні—ад 10 коп. і вышэй.

Падпіска і абслугоўванне: У Гал. Канторы газ. «Вясела»—г. Мінск, Саветская, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У асобных гарадох—у адд. Б.а. Д.а.а. Выдавецтва і на ўсіх пам. т-ах. Канторы. ШЫПІНІ РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

Універсітэцкая Набережная 7/9
Фундамент, Библиотека Лев. Гого.
Университета
Фабр-Док.
18в. 1. /
Organ Центрального Комит.

е партыі (большавік) у Беларусі і Мюн. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

1) Галоўная офісная ад. 11—1 гадз. дня: тэлефон № 10-74. 2) Канц. рэдакцыя—ад 12 да 2-го гадз. дня, тэлеф. № 6-18. 3) Начн. рэдактар (адукацыя) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

ЧАЦЬВЕР, 7 ЦЭРВЕНЯ

1928 г.
№ 129 (2936)
Кож. нумару коштуе 5 кап.

Год выдання дванаццаты.

ДА СХОДУ УПОЎНАВАЖАННЫХ БЕЛКААПСАЮЗУ

Сыстэма спажывецкай кааперацыі ў Беларусі мае магчымасць палічыць за апошнія паўтара-два гады рад буйных поспехаў. Гэтыя поспехі робяць спажывецкую кааперацыю ўсё больш і больш важным звяном у эканоміі нашай рэспублікі.

Вось некалькі лічбаў, якія характарызаваюць гэты дасягненні. Гандлёвы зварот спажывецкай кааперацыі з 160,8 мільён. руб. у 1925-26 гаспадарчым годзе вырас да 203 мільён. у 1926-27 гасп. годзе і за першае паўгоддзе бягучага гаспадарчага году дасягнуў лічбы ў 128,5 мільёнаў руб., што складае 50 проц. кантрольных лічбаў паводле гадавога гандлёвага шмату спажывецкае сыстэмы.

Павялічваюцца лік пайшчыкаў: з 90.503 чал. у 1925-26 гасп. годзе да 115.439 чал. у 1926-27 гасп. годзе павялічыліся і з 294.025 чал. да 378.187 чал.—на сельскай сетцы.

Адзведна расце і сярэдня-аплачаны пай: з 4 р. 26 к. (1925-26 гасп. г.) да 5 р. 90 к. (1926-27 гасп. год) на рабочай сетцы і з 2 р. 13 к. да 2 р. 73 к.—на сельскай.

Першая палова бягучага гаспадарчага году ў сэнсе павялічэння ліку пайшчыкаў і росту паявога капіталу дае яшчэ больш спрыяючы малюнак. За гэты час рабочыя пайшчыкі выраслі на 16.000 чал. і рабочыя пай—на 355.000 руб. (91,4 проц. кантрольных лічбаў гадавога пляну кааперацыйнага рабочага насельніцтва і 77 проц. пляну на зборы паёў). Сельскія пайшчыкі выраслі на 75.864 чал. і пай—на 1.185.000 руб. (83,4 проц. і 110,7 проц. пляну).

Рост кааперацыйна высковай беднаты дае такія лічбы: у 1925-26 гасп. годзе было кааперавана 29.292 чал., у 1926-27 гасп. годзе—39.918 чалавек.

Поўнасьцю праведзена дырэктыва аб 10-проц. зніжэнні цен. У першай палове бягучага году гэта зніжэнне дасягае 12,75 проц. на сельскай сетцы і 12,12 проц.—на рабочай. Асыцыяўлена спажыв. кааперацыйнай і дырэктыва аб 15-

іншых «накладных» выдаткаў у кааперацыі павінна праводзіцца ўсё больш і больш рашучым тэмпам.

Адначасова павінна быць больш энергічна разгорнута і работа па зборы паёў. Яна ўсё-ж пакуль што адстае. Трэба дабіцца на бліжэйшы перыяд павялічэння сярэдня-аплачанага пая, прынамсі, да 6 р. 25 к. для ўсёй і 11 р. 75 к. для пайшчыкаў-рабочых.

Гэта і толькі гэта (зніжэнне накладных выдаткаў і ўзмацненне збору паёў) створыць ўрашце выстарчальную фінансавую ўстойлівасць для нашай спажывецкай сыстэмы, якая (устойлівасць) і дае яшчэ магчымасць ёй (сыстэме) мець выстарчальную колькасць і патрэбы для здавальнення поўнасьцю патрэннасельніцтва асацыяцыяў тавараў.

Мы ня спыняемся на «аб'ектыўных» труднасьцях работы кааперацыі, на ўсё яшчэ існуючых няўвязках яе з кредытуемымі, прамісловымі, рэгулюючымі і інш. органамі. Мы думаем, што гэтыя няўвязкі параўнаўча лёгка могуць быць спынены пры адпай асноўнай умове: калі спажывецкая кааперацыя ўнутры сябе скацэнтрауе пэўныя неабходны мінімум сродкаў.

Пельга не адзпачыць таксама, што і некаторыя старыя грашкі спажывецкае сыстэмы, накітат лішніх запасаў некаторых груп тавараў, кепскай пастаноўкі складзкае справы і інш., усё яшчэ маюць месца, ускладняючы гэтым работу кааперацыі.

Шмат яшчэ ёсць адзвельнайшай у даны час работы ў галіне кааперацыйна высковай беднаты. У першую чаргу трэба зжыць усё яшчэ існуючыя факты невыкарыстання фондаў беднаты. Гэтых «выпадках» далей быць не павінна. Кааперацыя наша—гэтая высковай беднаты—адна з важнейшых задач рабочае класы ў перыяд будаўніцтва сацыялізму і мы ня можам мірыцца з такім становішчам, калі існуючыя для гэтага фонды не выкарыстоўваюцца ў поўнай меры.

Трэба ўспомніць яшчэ аб адпай

Фашысцкая расправа з рэвалюцыянерамі ПА СПРАВЕ 126 У БЕЛАСТОКУ ВЫНЕСЕНА ТАТАРЖНЫ ПРЫСУД АНЫ НА 86 ГОД ПРЭЧ ФАШЫСЦКІ ТЭРОР У ПОЛЬШЧЫ, ІТАЛІІ І ВА УСІМ СЬВЕДЕ

ВАРШАВА, 5. На беластоцкім працэсе «126», абвінавачаных у прыналежнасці да камуністычнай партыі Заходняй Беларусі, вынесены прысуд.

Шэрман і Вера Харунжыя прыгавораны да 8 год татаржных работ; іншыя падушдныя на розныя тэрміны—ад 7 да 1 году каторы. 26 падушдных апраўданы.

Пасля агвадзеньня прысуду адзін з засуджаных прышоў: «Далі фашысцкі ўрад...»

Пасля агвадзеньня прысуду адзін з засуджаных прышоў: «Далі фашысцкі ўрад...»

Тым часам суд пазавоў вымушаны зваць апраўдаць некастрых падушдных, а многіх пмоудзіць на адзін, два, тры гады катары, што ў аб'явінах катаржынага рэжыму азначае пельшычэ можа лічыцца даволі «мяккім» прысудам.

Праз пару тыднёў пасля візенае расправы з грамадзцамі класова суд польскае буржуазіі кінуў на катаргу новую сотню змаганьнікаў за вызваленне заходня-беларускіх працоўных маа. Ладзячы сваю агідную расправу імяна ў Беларстоку—гэтым найвялікім прамісловым аспродку Заходняй Беларусі—польскае буржуазіі імкнулася запалохаць у першую чаргу беластоцкі пралетарыят, які ў апошніх

гады ўсё больш і больш ідзе за камуністычнай партыі.

Камуністычнае партыя Заходняй Беларусі блэзупына чарпага і будзе чарпаць папаўненні дзел сваёй актыўнасці з рады беластоцкага пралетарыяту.

Катаржны прысуд на опміньце тым для яго і так мыццё пад удзелам польскае буржуазіі блізна да катары, бо мыццё рабочае класа ў Польшчы мыццё блднейшага сацыялета Заходня Беларусі і Украіны, а нават і асноўнае польшчы, ні з чым іншым парэўнаць нельга, як толькі з катаржам.

Беластоцкі працэс 1928-га года з'яўляецца яшчэ адной ілюстрацыяй як рабочыя і сялян Заходня Беларусі аб'явілі і фактычна пад кіраўніцтвам камуністычнае партыі за сваё вызваленне, не выкарыстаўшы прысуду азьварае польскае буржуазіі. Праз усё час працэс падушдны трымаў сабе з мужнасцю і вагань, называў садыня і дыяцыянарава. Тым дэманстрацыя, якія ня ілазлілі пры вытупленых тэмакатаў, як Назлоўскі і Смірнунт, з тры сама іх дружная дэманстрацыя пасля абвясчэння прысуду,—паказвае, што ні турмы, ні катарга ня могуць зламаць волю заходнябеларускіх рабочых і сялян да рэвалюцыянае барацьбы за сваё вызваленне.

Адна характэрная рыса вынесенага прысуду з'яўрае на сабе ўвагу: гэты даволі значная яго неадправяднасць, трыбаваўнямі пранурора. Апошні

родам, трыбаўу па 8 год катары дае 37 падушдных, па 7 год—для 11 падушдных і па 6 год—для 10 іх вышых.

Тым часам суд пазавоў вымушаны зваць апраўдаць некастрых падушдных, а многіх пмоудзіць на адзін, два, тры гады катары, што ў аб'явінах катаржынага рэжыму азначае пельшычэ можа лічыцца даволі «мяккім» прысудам.

Тым часам суд пазавоў вымушаны зваць апраўдаць некастрых падушдных, а многіх пмоудзіць на адзін, два, тры гады катары, што ў аб'явінах катаржынага рэжыму азначае пельшычэ можа лічыцца даволі «мяккім» прысудам.

Праз пару тыднёў пасля візенае расправы з грамадзцамі класова суд польскае буржуазіі кінуў на катаргу новую сотню змаганьнікаў за вызваленне заходня-беларускіх працоўных маа. Ладзячы сваю агідную расправу імяна ў Беларстоку—гэтым найвялікім прамісловым аспродку Заходняй Беларусі—польскае буржуазіі імкнулася запалохаць у першую чаргу беластоцкі пралетарыят, які ў апошніх гады ўсё больш і больш ідзе за камуністычнай партыі.

Прагэстуйце супроць крывавага фашызму Адозва Цэнтральнага Камітэту МОПР-у БССР

Да ўсіх рабочых, сялян, да ўсё працоўнае інтэлігентны, да працоўных усёго сьвету

Таварышы! Прагэсуйце супроць крывавага фашызму, які чыніць суд і расправу над пралетарыятам і сялянствам, каб зноў паставіць на калені, сагнуць у дугу працоўных усёго сьвету.

Таварышы! Прагэстуйце супроць крывавага фашызму, які чыніць суд і расправу над пралетарыятам і сялянствам, каб зноў паставіць на калені, сагнуць у дугу працоўных усёго сьвету.

ПЕКІН У РУКАХ ПАЎДНЁЎЦАЎ УЛЬТЫМАТЫЎНЫЯ ПАТРАБАВАНЬНІ НАКІНЦАЎ ЯПОНІЯ ПАСЫЛАЕ Ў КІТАЙ НОВЫЯ АТРАДЫ ВОЙСК

ЕН СІ-ШАН СТВАРЭЕ УЛАДУ Ў ПЕКІНЕ

ШАНХАЙ, 5. Паводле паведамленьня агенцтва накінонага Ураду Го-Мін, пры заняці Пекіна Чжан Цаун-чан уцён у Дэйрэн, Велінгтон-ку таксама ўцён у Цыньцзын.

Ен Сі-шан заняў Пекін. Ен дзейнічае паводле інструкцый накінонага Ураду. Ен Сі-шан упоўнаважаны ўваць у сваё руці Уладу ў Пекіне. Наніноні Урад паотанаўу даволіць кіруючым мундэнонім чыноўнікам браць удзел у «ва літычным аднаўленьні».

Далей агенцтва Го-Мін паведавае, што, паводле атрыманых ім вестак, накіноні Урад паставіў Ян Ю-ціну і Чжан Сіэ-лянгу наступныя катаржыныя умовы опічэння ваяіных аэрацыяў у Манчжурыі:

1. Чжан Цао-лін павінен адыйсці ад ускага Удзелу ў палітычным мыццё.
2. Насялядоўца Чжан Цао-ліна павінен быць шчырым прыхільнікам трох прышчыпаў Сун Ят-сэна.
3. Насялядоўца Чжан Цао-ліна павінен падпарадавацца прадпісаньням накінонага Ураду.
4. Ва ўсёй Манчжурыі павінен быць вышан опадт накінонага Ураду.

Для адказу дана некалькі дэбі.

Крызіс накінонага Ураду працягваецца

ШАНХАЙ, 5. Крызіс, які вынікая адотукаю накінонага міністра замежных спраў Хуан-фу, працягваецца. Узамен Хуан-фу высюваецца некалькі накінонага.

Ян вазначна «Шанхай Тайме», да выбару міністра замежных спраў аа-лежыць пытаньне аб далейшых адносінах паміж накінонімі ўрадам і СССР.

Расстрэл 400 камуністыч

Адройка японскага войска ў Кітаі

ТОКІЁ, 5. Паводле востан «Хорі», з прычыны трывогі, якая створана змахам на агні Чжан Цао-ліна, японскі Урад, магчыма, пашле новую партыю войск у Манчжурыю.

Ваеннае міністэрства аублінавала заяву аб тым, што Японія не мае ніякай адзвельнасці за выбух бомбы, бо з прычыны патрабаваўня Кітаю, ахо-ва чыгуначнага вузла была перадаана кітайскім уладам.

Антысавецкае Выступленьне дэ-Монзі шляхам цьвэрдапавык

ВЭРЛІН, 5. «Вэрлінер Вэрзе Бур'ер» зьявляе артыкул французскага сэнатора дэ-Монзі аб міжнародным становішчы і аб роля СССР. Дэ-Монзі піша: «Эўрапейскія дзяржавы вгоды памі сабою ў тым, што неабходна вераніа-хільд злучэнні 400-мільёнага насельніцтва Кітаю з 150-мільённым насельніцтвам Савецкага Саюзу, каб Далекі Усход на стаў апорным пунктам базаваньня. Для ажыццэўленьня пельшыховага супраціўленьня на Далёкім Усходзе супроць Расіі кітайскі сьвязнік зьяўляецца больш карысным, чым аа-гольскі салдат.

Масква хоча зьявіцца Японія з Расіі, а лотым заларываецца Кітаю і Нанчэчэмо ўступіць у гэты сьвяз. Гэты пакт ужо неаднокраль абгаворваўся на стэронах «Нісэастай» (?), пры чым а боку Японіі ні было ніякіх абавязаньняў. Штраванна, відавочна, таксама вельма аб гэтым ішла, хоць невядома, ці адносіцца ён да гэтага прыхільна, ці адмоўна.

Для Францыі адотуць перш на ўсё ўзьнікае задача—забавсцьваць саюа з Японіяй і Англіяй, а лотым заларываць Нанчэчэмо.

Мечыма тым жа ролю ў Заходняй Эўропе, для якой ліна прывецчана Німеччына, якой Заходняя Эўропа робіць ролю перапыткам, натуральна прымусіва асьвэртаць ўзрост на Усход. Галоўныя за-труднасьці месцацца ў тым, што баль-шэвіцкія пралетары прыноўняюць сабе празь умяшчэньне ў справы ўсіх іншых народаў, і разам з тым, строга забар-няюць іншым народам умяшчэньне пельш у дугаруднага патаіні, якія дотычаць Расіі. Тым акаліччэньня, што Франца-расійскія перагаворы лічэ ня аопічэны, тлумачыцца толькі тым, што Францыя сьцяваляеца, што Расія вернецца да сваіх рашэньняў савецкіх адносінаў. Аао-велькае момант, калі стане неабходным паставіць прадстаўнічоў савецкага ўра-ду перад пельшывасюўнай альтэрнаты-вай.

Франца-німечкае абліжэньне будзе акаліччэць той момант, калі пельшэ будзе быць спэаўаэна гэтым пытаньнем. Зака-велькае нармальнае адносіна паміж Кі-таем і заходнімі дзяржавамі вельшэць перш на ўсё ад гэтага, як уладца ўра-павісім дзяржавам дасягнуць вгоды памі сабою.

што ле разлічце ў агульным і пэрым ішло за гэты гады і ідзе зараз па правільным шляху, у адпаведнасці з існуючымі накіонт гэтага пастановамі партыі і савецкага ўраду.

Аднак, было-б няправільным супакоівацца на дасягнутых поспехах і на падставе гэтага перамаціваць значэнне існуючых у рабоце спажывецкай кааперацыі недахопаў. Іх, зразумела, шмат. Напрыклад, зніжэнне цэн. Дыскрытыва аб гэтым звыжэнні, як мы гаварылі, выканана, але яна выканана за кошт накапленняў унутры спажывецкай кааперацыі. Гэтага, зразумела, нельга прызнаць нармальным. Нам патрэбна моцная спажывецкая сыстэма, якая лёгка вытрымлівае няспрыяльныя змены кан'юнктуры. А для гэтага кааперацыя павінна мець больш значны накісленні, чым гэта мае месца да гэтага часу. Таму, работа па далейшым звыжэнні адміністрацыйных, гаспадарчых і ўсякіх

ста-гаспадарчых прадуктаў. Пры тым рэжыме, які мы зараз павінны ўстанавіць у адносінах эканомнага выдаткавання хлеба, забеспячэнне насельніцтва, так сказаць, другараднымі (у сапраўднасці-ж у агульнай сваёй акладанасці, — галоўнымі) відамі прадуктаў харчавання: мяса і яго прадукты, малочныя прадукты, гародніна і інш., набывае першачарговае значэнне, а роля спажывецкай кааперацыі з'яўляецца важнейшай. Апрача з'яўлення іншага, справа гэта, пры ўмелым падыходзе, можа быць і вельмі выгаднай, бо збыт тут заўсёды забеспячаны.

Мы ўвяснілі, што наша класавая спажывецкая кааперацыя, ў поўнай адпаведнасці з патрабаваннямі моманту, уцягваючы ў свае рады ўсё большыя і большыя масы працоўных, смела высюльваючы з гэтых мас усё новыя і новыя кадры кааперацыйных актывістаў, зможа з поспехам і ўсімі гэтымі задачамі справіцца.

насарочнікі-фашысты Італіі сотнямі і тысячамі падваргаюць такім жорсткім катаванням ад якіх лены або паміраюць, або зстаюцца каласкамі на ўсё жыццё. Лепшыя людзі тысячамі кідаюцца на пажыццёвае знявольненне, у каменныя мяшкі, або вочнае сасланне на дзікія выспы. Звырываюць дэкабры Італьянскага фашызму даходзіць да таго, што ўсіх абвінавачваючых на Міланскім працэсе трымалі ў жалезнай клетцы.

Лепшых барацьбітоў Італьянскае рабочае класна-рэвалюцыйнае сялянства Італьянскага фашызму нападзіў сваімі ахвярамі і паставіў іх пад удары асобнага трыбуналу, дзе нават не дапушчалася абарона. Асобны трыбунал, спецыяльна створаны з самых злых генералаў і ахраняўцаў, вынес Італьянскім камуністам жорсткі прысуд — на дзесяці год турмовага знявольнення. Прысуд над Італьянскімі камуністамі ў Мілане ёсць нішто іншае, як дзікая расправа азьвярэ-

Члены ЦК Італьянскае кампартыі, засуджаныя фашыстамі: 1. Бібалойці. 2. Скорчымаро. 3. Джэрманэнта. 4. Тэрачыні. 5. Ровэдо.

лай банды чорнасарочнікаў Італіі з лепшымі перадавымі прадстаўнікамі рабоча-сялянскіх і сялянства, расправа, разлічаная на тое, што масы рабочых і сялян будуць тэрорызаваны жорсткімі карамі. Але гэтыя кары не запужаюць, не пахістаюць барацьбітоў.

У сваёй бязлітаснай барацьбе з рабочаю класою, сялянствам і прыгнечанымі народамі не адстае таксама і польскі фашызм. У сваім імкненні задушыць усякі волны рух у краіне і развязаць сабе рукі для падрыхтоўкі вайны супроць нашай савецкай краіны, польскі фашызм душыць рэвалюцыйных рабочых і сялян, разбурае рабочыя і сялянскія арганізацыі, кідае ў ватаржыны турмы тых, хто адважваецца выступіць на абарону праў прыгнечаных.

Свеш свет.

Ганьба сусветнай буржуазіі, якая, прыкрываючыся формамі дэмакратыі, адначасова пры дапамозе дзікага фашызму жалезам і крывёю стараецца ўвечначыць рабства на ўсёй зямной кулі.

Таварышы! Патрабуйце вызвалення асуджаных у Мілане, Беластоку і Вільні барацьбітоў, патрабуйце вызвалення ўсіх палітычных знявольненых, патрабуйце спынення дзікага тэрору.

Нахай ва ўсім сьвеце прагучыць магутны голас пратэсту: Проч фашысцкі тэрор у Польшчы, Італіі і ва ўсім сьвеце! Шлем праякцыю катан—фашыстам!

Таварышы! Узмацняйце дапамогу ахвярам фашысцкага тэрору і іх сем'ям.

Уставайце ў МОПР!

Нахай жыве барацьба і перамога рабочых, сялян і прыгнечаных народаў ва ўсім сьвеце!

Прэзідыум ЦК МОПР'у БССР.

ПАРЫЖ, 4. Традыцыйная маніфэстацыя ў саліны Камунару у Парыжы выйшла ў грандыёзную рабочую дэманстрацыю. Дэманстрацыя была праведзена пад кіраўніцтвам камуністаў пад кіраўніцтвам амістэй для палітычных знявольненых і абароны СССР. На працягу 5 гадзін варыючыя рабочыя, арганізаваныя па рэбках, са сцягамі дэфілявалі ўаюж сцягамі пад крыкі „Італія жыве камуна“, „вызваляй ахвяры жалезнай барацьбы—Кашова, Марты, Дорый, Менэстрые, Данкля“ і інш.

Прысуд па справе індускіх паўстанцаў

У Лягори (Індыя) закончыўся працэс 94 індускіх паўстанцаў. Частка паўстанцаў засуджана на катаржныя работы да 5 год, частка—43—на розныя тэрміны—ад 3 да 7 год турмы.

ЖЭНЭВА, 4-га чэрвеня адкрыліся сесія Рады Лігі Нацый. На першым пасяджэнні Рады былі заслушаны дэклады аб працах камітэй Лігі.

ПРАТЭСТ КІТАЮ

ЖЭНЭВА, 4. У раку Лігі Нацый даступіў кітайскі пратэст супроць дзеянняў Японіі. Кітай патрабуе ўмяшання Лігі Нацый у кітайска-японскі канфлікт. Пратэст залучае ад імя аб'яднаных кітайскіх гандлёвых палат, асацыяцыі кітайскіх банкіраў, каваранціі кітайскіх банкіраў, асацыяцыі кітайскіх савет саюзу кітайскіх журналістаў і ад шэрагаў кітайскіх гандлёвых палат.

Усе на мітынг!

Сёння, 7-га чэрвеня, акругномам МОПР адбудзецца сход-мітынг мопрантыву і членаў МОПР'у гораду ў сувязі з прыгаворам у Беластоку і Мілане.

Мітынг адбудзецца ў садзе „Белпрацоўшчыні“.

Пачатак роўна ў 7 гадз. учасчы.

Усе мопраўцы, на мітынг!

Міралюбнасць Польшчы на Захадзе і ваяўнічасць на Усходзе

Радасць ад выніку нямецкіх выбараў. --- Перасьцярога фон-Эртцэна. --- Паклёны „Кур. Віл.“ на СССР

Вынікі нямецкіх парламанцкіх выбараў зрабілі валае ўражанне на польскі буржуазны друк. Паражэнне нямецкіх нацыяналістаў было з радасцю адзначана ўсімі польскімі газэтамі. У сувязі з вынікамі нямецкіх выбараў пачалося шырокае абмяркоўванне асноў замежнае палітыкі будучага нямецкага ўраду, які будзе зложаны пераможцамі на выбарах партыямі. Усе зыйшліся на тым, што пры новым нямецкім урадзе шансы польска-нямецкага паразумення і добра-суседскага жыцця значна ўзрастаюць. У сувязі з гэтым і тон польскага друку зрабіўся вельмі прыхільным у адносінах да Нямеччыны. Нават самыя нацыянал. і чорнасоц. газеты прыкусілі язычок, ня ўжываючы сваіх звычайных эпітэтаў. А міністр замежных спраў у сваіх парламанцкіх выступленнях таксама палічыў патрэбным выказаць як найбольш прыхільнасці ў адносінах да Нямеччыны.

Толькі „Глос Правады“ не ўцярапаў і ў № 145 змясціў артыкул свайго берлінскага карэспандэнта аб нямецкіх выбарах, перасьцярогаю ад надмернае радасці і аптымізму. „Глос Правады“ зазначыў, што „заможна-палітычная праграма будучага ўраду ня вельмі розніцца ад плянформы былога нацыяналістычнага кабінету... Прада, што шансы падпісання гандлёвага тратату будучага цяпер трохі лепшыя, пасколькі будучы ўрад знойдзе ў сабе досыць сілы, каб супрацівіцца тэрору аграрыяў і прасіўкіх юнкераў, тым ня менш, аднак, агульны ўклад польска-нямецкіх адносін асабліва справа ўсходніх граніц і каленізацыі на ўсходзе напэўна ня зменіцца“.

Аднак праз некалькі нумароў „Глос Правады“ пасыпшыў заглядаць свой дысананс у агульным хоры новым адносін да Нямеччыны. Берлінскі карэспандэнт „Глосу Правады“ той самы, які толькі што

перасьцярагаў ад надмернага аптымізму і заяўляў, што „агульны ўклад польска-нямецкіх адносін ня зменіцца“, прыслаў вялікую рэзюмю з прадстаўніком дэмакратычнае партыі Нямеччыны, фон-Эртцэна, прыхільнікам паразумення з Польшчаю. Фон-Эртцэн заявіў, што „будучыя ўзаемаадносіны Польшчы з Нямеччынаю павінны будаць прыныпова змяніцца“ („Глос Правады“ № 148). Заключанне гандлёвага тратату станавіцца зусім рэальным, пры чым Польшча зможа атрымаць значна карыснейшыя ўмовы ў параўнанні з прапавіцтвамі ранейшага нямецкага ўраду. Што датычыцца змены граніц, дык прада, што ўсё нямецкае грамадзянства ня можа змірыцца з сучаснаю польска-нямецкаю граніцаю, але... гэтае пытанне можна пакінуць „далейшай гістарычнай звалюцы“, развіваючы і ўзмацняючы добра-суседзкія адносіны. З часам пытанне спраціць цяперашняе вострасць, і тады яго можна будзе вырашыць па-добра-суседзку.

Адным словам, і польскі ўрад, і частка польска-буржуазнага друку і частка нямецкае буржуазіі ўсяк стараюцца згладзіць варажасць ранейшых польска-нямецкіх адносін і пачаць нейкую новую эру.

Зусім іначай вядзе сябе польскі буржуазны друк у адносінах да ўсходніх суседзяў Польшчы. Асабліва прыхільнасцю да Савецкага Саюзу польскі буржуазны друк ніколі не адзначаўся, але цяпер—у другой палавіне мая і пачатку чэрвеня пачалася такая кампанія лганьва і паклёпаў на Савецкі Саюз, што проста здзіўляе трэба, чаму іменна цяпер, калі польскі міністр замежных спраў займаецца дэкламацыйнай аб „глыбока-мірных“ замерах Польшчы,—польскі буржуазны друк пачаў узмоцненую атаку на СССР. Дзеля прыкладу возьмем выступленне віленскага афіцэра „Кур'ера Віленскага“, бо апошні савецка-варажыя выступленні проціў СССР

цесна пераплятае з беларускім п'ятаньнем, і яго выступленні маюць для нас найбольшую цікавасць.

У № 119 „Кур. Віл.“ змешчаны вялікі ўступны артыкул „Міралюбнасць Польшчы“. Абгаворваючы міралюбную прамову Залескага ў соймавай камісіі замежных спраў, „Кур. Віл.“ раптам ні з таго ні з сяго пачынае зьядкую атаку проціў Савецкага Саюзу, разам з тым стараецца дыскрэдытаваць БССР і УССР.

„Усе гэтыя ўмовы і пакты“—піша „К. В.“—„не забяспечваюць аднак нас з усходняга боку, дзе мы суседзім з дзяржаваю, якая прыныпова ўхіляецца ад усякіх падобнага роду агульных міжнародных абавязанняў, якая лічыць сваім асноўным палітычным прынтэпам недапушчэнне да стабілізацыі сучасных абставін у Эўропе, каб мучыць і рэвалюцыянізуючы іх, перанесці далей на захад абы якімі спосабамі, не выключваючы і аружнага ўмяшання ў падходны момант,—прынтэпы свае грамадзкае сьмьртны. Наша цяперашняя добрая ўзаемаадносіны з савецкамі (?), як і наша бяспаміслыя ў адносінах да іх міралюбнасць (?), не павінны закрываць нам вочы на сапраўдныя нязвычайныя імкненні палітыкі гэтае дзяржавы, якая імкнецца па сьлядох даўнейшых маскоўскіх валадароў аб'яднаць пад камуністычным сьцягам землі, зьвернутыя ад іх Рыскім трататам (?).

Савецкая палітыка апэруе ў гэтым кірунку такімі сродкамі, як фікцыяная (?) беларуская і украінская дзяржаўнасць, стараючыся стварыць па той бок граніцы ірэдэнтэрыскага тэндэнцы“.

Тані рэзкім выступленні проціў Савецкага Саюзу пры адначасовым заігрыванні з Нямеччынаю зьяўляюцца вельмі падзёрнымі.

30-га мая на пасяджэнні прадстаўнікоў „Партыі працы“ і „Саюзу Працы Рэчышчаў“ настаноўлена вялікая абедняе арганізацыі. У палавіне чэрвеня адбудзецца супольны дэлегацыйны сход.

Міхась Баран.

Не пасьпеў яшчэ замоўніць абурэнне і пратэсты ва ўсім сьвеце супроць суду і прыгавору над Беларускай Грамадой, як польскі

Мэта паездкі румынскіх генералаў у Варшаву

ВЕНА, 5. Венгерскі друк паведавае, што мэтаю паездкі румынскіх генералаў у Варшаву зьяўляецца ўтварэнне новай варажы польска-румынскай канвэацыі. (У паведажы бярэцца ўдзел газэты інспэктар румынскай арміі Мердэарэску, пачальнік румынскага генеральскага штабу Самсановіч і пачальнік варажыя міністра Думітрэску).

Зачыненне беларуска-гвардзейскага камітэту

ВАРШАВА, 5. Урадавы камісар г. Варшавы зачыніў расійскі (беларуска-гвардзейскі) камітэт у Варшаве. Пачынаючы камітэт у апытана. Адначасова камісар звярнуўся ў міністэрства замежных спраў у прапановаю распусціць гэту арганізацыю за дзейнасць, якая супярэчыць яе статуту.

Аб'яднаньне пілсудчынаўскіх арганізацый

30-га мая на пасяджэнні прадстаўнікоў „Партыі працы“ і „Саюзу Працы Рэчышчаў“ настаноўлена вялікая абедняе арганізацыі. У палавіне чэрвеня адбудзецца супольны дэлегацыйны сход.

Працэс шахцінскіх шкоднікаў

Допыт падсуднага Кузьмы

Поля расстраляна на віне А. Наладуба

МАСКВА, 5. На ранішнім пасяджэнні шахцінскага працэсу 5-га чэрвеня быў дапытаны сьведка—Мяшанскі, якая сьведка судом з т. Шахты на заданніцтва абаронцы Андрэя Каладуба. Гэта тая Поля, якая, паводле слоў Андрэя Каладуба, была яго жонкаю. Сьведка заяўляе, што ў Каладуба служыла ня яна а ле мужоў фурманом Друцую Полю, якая служыла ў інжынера Патамуева, та ведаюць, што гэтую Полю сапраўды расстралялі за крадзеж ліквідацыйных рэчаў. Падрабязнасці гэтай справы сьведка ня ведае, ці яна памятае. Ва ўсім выпадку, паводле яе слоў, брат і сестры расстралянай Поля жывуць у т. Шахтах.

Далей, тав. Крылеўскі прадстаўляе суду новы дакумэнт, які зьвязаны з расстралянай Поля. Гэта—ліст рабочага Галаўчанскага, які жыве зараз у Грозным. Галаўчанскі паведамае, што ў 1918 годзе ён разам з Поляй быў прыгаворан шахцінскім асабліва-нававым судом да расстрэлу. Ён гаворыў у турме з Поляю і ведае, што яна сапраўды была расстраляна на дамоце Андрэя Каладуба. У сувязі з гэтым суд раішае выклікаць у Маскву Галаўчанскага і брата Поля.

Падсудны Кузьма адхіляе сваю віну

Далей запытваюцца падсудны Кузьма, былі заложым інжынер Уласаўскага рудакраўніцтва.

Кузьма вінаватым сябе не прызнае. Ва Уласаўскага рудакраўніцтва Кузьма перайшоў у май 1923 году. Ён падкрэсьлівае гэты момант, спрабуючы адхіліць гэтым паказаньні і Горлава і іншыя падсудныя, што зьяўляюцца яго на Уласаўскага зьвязана з пачаткам ілюмінатыва акупацыі ў 1926 год. На Уласаўскага Кузьма быў заложым інжынерам на працягу 3-х гадоў і паловай году да свайго армісту. Гаворачы аб кабылоўні сур'дэтым абнавачаным яго сьвадомым наарыяжэні класцы прадукцыі ва кошт паслічаньня ле вітэду,—падсудны робіць спробу дака-

зач, што дзеліны яго ў гэтым адносінах насілі зусім законамерны і навукай апраўдаваны характар, не заворачы ўжо аб тым, што цалком быў апраўдан і камерцыйны момант, Наогул, Кузьма адкідае якое-б там ні было ілюмінатыва.

Энэргічнае... затаньненне капальняў

Пераходзячы да наступнага пэрыяду свай дзейнасці (на Невольнаі), Кузьма паранайшаму адкідае сваю віну ў вачынавай дзейнасці. Ён нааднокраць падкрэсьлівае сваю ініцыятыву, сваё імкненне змагацца з рудніцтвам. З прычыны таго, што ў сваёй тлумачэньня падсудны Кузьма не закрываў свай работы ў часе прабывання на Шахтоўшчы на адвайтэце абароны яму прапанавана напоўніць свае тлумачэньні апісаньнем свай дзейнасці ў гэтым раёне.

Да гэтага пэрыяду работы Кузьмы адносіцца затаньненне капальняў—Берастоўскай і Грыноўскай. Падсудны не прызнае свай затаньненні Берастоўскай капальні на той прычыне, што на гэтай капальні быў свой гаспадар—інжынер Некрасаў, а падсудны працаваў у раёне толькі ў якасьці тэаіка.

Галоўным пытаньнем, якім асабліва цікавіцца суд у дзейнасці інжынера Кузьмы ў пэрыяд з 1918 да 1924 году, зьяўляецца яго работа па аднаўленьні Пастухоўскай рудні, Шахтоўскага рудакраўніцтва са стратаю

для ініцыя руднаў. Датыльна разбіраецца пытаньне аб затаньненні Берастоўскай капальні, аб якім ужэ гаворылася на ранішнім пасяджэнні.

Усю віну валіць на іншых

Кузьма паранайшаму адмаўляецца ад удзелу ў затаньненні гэтай капальні, удаваляючы, што затаньненне было зроблена інжынерам Некрасавым (Янкам), без яго ведама і перад тым, як Кузьма ўвайшоў у склад рабочага праўлення, якое арганізавалася пасля прыходу савецкай улады ў Шахтоўскай раёне.

Для качачковага высвятленьня гэтага пытаньня выклікаюцца падсудны Янка Некрасаў, пры якім адбылося затаньненне Берастоўскай рудні. З тлумачэньняў высвятляецца, аднак, што Кузьма з Некрасавым часамі раздзілілі, і аб затаньненні капальні Кузьма ведаў.

Далей аналізавалася рад паказаньняў сьведкаў, якіх дапытаны былі на сьведчаньне і якія сьведчаць аб удзеле Кузьмы ў затаньненні Берастоўскай і Грыноўскай і фарсаванні аднаўленьня капальні Пастухоўска.

Абарона ўбуджае заданніцтва аб прысланні даведкі з Доўгулаю аб часе затаньненні Берастоўскай капальні. Суд здавальнае заданніцтва абароны і, разам з тым, настанаўляе сапраўдны даведку аб часе стварэньня як рабочай управа на Шахтоўшчы, так і куратары ўправа і даведку аб асабістым складзе таі і друкай ўправа.

Сход упоўнаважаных Белкаапсаюзу адчыняецца

Сёння 7 чэрвеня г. г. а 6 гадзінаў учасчы ў памяшканні клубу Саўгандальска-служачых (Менск, рог Камуністыч. в. і Энгельса) Пасяджэньне камфракцыі сходу—там-жо 7 чэрвеня а 5 гадзіне.

Выдата маюццаў дэлегатам—у клубе Саўгандальска-служачых. ПРАЎЛЕНЬНЕ БКС.

Па СССР

Раенныя партканфэрэнцыі—самаправерка працы

НА ХЛЕБНЫМ ФРОНЦЕ

ПАМОЛЬНЫ ЗБОР БУДЗЕ СПАГАНЯЦЦА НАТУРАЙ

Гэта дасць 2 мільёны пудоў хлеба для сялянскай беднаты

Для таго, каб стварыць цвёрдую базу з мясцовых рэсурсаў хлеба для забеспячэння сялянскай беднаты, на Беларусі, згодна настанавы Наркамгандлю, увядзена аплата натурай за памол збожжа на млын, замест грашовай аплаты, што практыкавалася раней.

Гэта паставова рэсурсаў хлеба на ўсе існуючыя ў БССР млыны на дзяржаўныя і кааперацыйныя, так і прыватныя.

Аплата натурай не павышае існуючай таксы за памол.

Паступішы ад пачольнага збору хлеб будзе адпускацца сялянскай беднаце праз спажывецкую кааперацыю па ўстаноўленых цвёрдых цэнах.

Па Беларусі гэтае мерапрыемства зможа даць значную колькасць хлеба, прыкладна ў 1 1/2—2 мільёны пудоў у год.

Гэта колькасць хлеба, якая будзе атрымана ад пачольнага збору, дасць магчымасць у большай ступені выбарыстаць увозны ў БССР хлеб для забеспячэння асобных груп спажывцоў у буйных гарадах.

Што робіцца для ажыўлення хлебазагатоўак

Як вядома, хлебазагатоўні на Беларусі ў першым паўгоддзі праводзіліся незадавальняюча. Што датычыць апошніх месцаў, то прычыны падрыхтоўкі да збору і праведзення палітных работ, спарачыўшы вываз сялянскага хлеба на рынак. У сувязі з гэтым Наркамгандль БССР звярнуў вялікую ўвагу на ўзмацненне хлебазагатоўак на перыяд часу, які застаўся да новага ўраджая.

У больш моцных сялянскіх гаспадарствах яшчэ засталіся лішкі хлеба, і таму ёсць магчымасць загатоўіць вызначаную колькасць хлеба да новага ўраджая.

З тых мерапрыемстваў, якія Наркамгандль прыняў для ўзмацнення хлебазагатоўак, можна адзначыць наступныя.

НЕ АСЛАВЛЯЦЬ ТЭМПУ РАБОТЫ У ЛЕТНІ ЧАС

ГАСПАДАРЧЫЯ ПЫТАНЬНІ ПАВІННЫ БЫЦЬ У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

Правільная і шырока разгорнутая крытыка нашай працы абуджае актыўнасць працоўных мас, дапамагае знішчэнню недахопаў, паскарае тэмп сацыялістычнага будаўніцтва

Далейшая праверка працы

Менская гарадская партыйная арганізацыя закончыла перавыбары бюро ячэек. Пачынаюцца раённыя гарадзкія партканфэрэнцыі. Самы ход перавыбарчай кампаніі, характэрны надзвычайнай актыўнасцю партыйнае масы, якую мы наглядзілі, крытычны падыход да ацэнкі як праробленай працы, так і асобных галін яе, правільнае ў агульным разуменне ліній партыі на самакритыцы, некратнае прамаўленне агульных задач партыі да мясцовай рэалізацыі, — усё гэта можа месца і гаворыць за тое, што палітычны ўзрост партарганізацыі даволі значна ўзьяўся.

У той-жа самы час перавыбарчая кампанія бюро парт'ячэек з відавочнасцю паказала і на наяўнасць раду недахопаў грунтоўнейшага зместу ў працы ячэек, якія ў пэўнай ступені залежалі і ад неапазднанасці кіраўніцтва іх працы з боку райкомаў. Пытаньне якасці партыйнага кіраўніцтва набывае ў сучасны момант асабліва актуальнае значэнне і вымагае да сябе ўвагі ўсёй партарганізацыі. На гарадзкіх раённых партканфэрэнцыях гэтаму пытанню трэба аддаць найбольшую ўвагу.

Пытаньне рацыяналізацыі парт'апарату, набліжэнне яго непаасрэдна да нізавых звяньняў нашае партыі было адной з работ, якую партыя выкапала. Правярць наколькі метаггодна, наколькі жыццёва гэта рацыяналізацыя праведзена — задача партканфэрэнцыі.

Як і дагэтуль, асноўнай галінай працы партарганізацыі з'яўляецца гаспадарчая праца, якая ў сучасны момант ускладнена сэрэю будаўнічых работ. На нашым «будаўнічым фронце» з году ў год працягваюцца змаганні з пера-

прадукцыі, зніжэнне адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў, барацьба з прагуламі і г. д., не разглядае і ў выкананні дырэктывы партыі па гэтым пытанні амаль нічога не зрабіла.

У справе зніжэння гэтага недахопу можа і павінна вялікую ролю адыграць правільна пастаўленае інструктаванне парт'ячэек, шчыльная жывая сувязь і жывое кіраўніцтва, непаасрэдна дамога ў працы. А да гэтай ішчэ партыі маюць выпадкі, калі «рэвізор»-інструктар прычэпываецца да неасобных дробязей працы, якія ня маюць колькі-небудзь узывовага значэння на працу ячэйкі.

На рэдкае выпадкі навархоўнага інструктавання, калі зварачаецца асабліва ўвага на пратэолы, абешкікі, а зусім не на жывую работу. Праца райкомаў, яе паспяховасць, можа мецца тым, наколькі добра і выразна працуюць нізавыя ячэйкі, наколькі агульныя партыйныя паставовы праведзены ў практыцы непаасрэднай работы парт'ячэек.

Агульнымі сіламі ўсёй партарганізацыі трэба звяртаць тым недахопам, што наглядзіцца, і партканфэрэнцыі іменна гэтаму і павінны дапамагчы.

Пастаўленае на партканфэрэнцыях асобным пытаннем — пытаньне аб масавай працы — павінна звярнуць на сябе ўвагу. Мы маем паставовы сакавіковага пленуму ЦК КП(б)Б аб масавай працы, але ў нізавых парт'ячэйках далёка і далёка на ўсюды яна распрацавана, ня кажучы ўжо аб тым, што праводзіцца ў жыццё яна надта слаба. Праца цэхоргаў, зьвенаргаў, як паказалі перавыбары бюро, жадае чакаць шмат лепшага.

Вельмі часта ячэйкі толькі фармальна абмяжоўваліся іх выдзяленнем, а паказаньняў, як працаваць, на якіх пытаньнях і як завастаць увагу, не давалі — яны былі прадастаўлены самі сабе, а ад гэтага, бізуючына, царпела праца.

Цяпер, калі ўжо пачаўся перыяд летніх форм працы, трэба шытальна масавага абслугоўвання рабочых прыстасаваць да гэтых умоў. Шмат якія балачкі нашага быту можна зжыць толькі тады, калі мы правільнай пастаўкай масавай працы зацікавілі рабочае, культурнымі формамі правядзення вольнай ад працы свільны, не гаворачы ўжо аб асноўнай праблеме шырэшага ўцягненія рабочае клясы ў сацыялістычнае будаўніцтва.

Раённыя партканфэрэнцыі павінны ўсебакова высьветліць усё лічбавы і дадатны бакі ў практыцы масавае працы з тым, каб выкапаць паставовы сакавіковага пленуму найшлях пшарэй тэмпам.

На перавыбарчых оходах, амаль як правіла, адзначалася слабое правядзэнне беларусізацыі, а ў некаторых ячэйках і проты адзін за адным — партканфэрэнцыі павінны рашуча паставіць пытаньне аб недапушчальнасці падобных зносін, павінны яшчэ раз завастаць увагу партарганізацыі на справе беларусізацыі і дамагацца рашучае ліквідацыі беларускіх ніпільменнасцей.

Толькі шырока ўжываючы лезунг самакритыкі, сямела выкрываючы недахопы нашае працы, мы лепш і хутчэй прасунемся наперад.

Недахопы пад крытыку

(Да Менгаррайпартканфэрэнцыі)

Тэмп работы партарганізацыі за гэты перыяд быў сапраўды вялікі і іменна таму мы можам адзначыць рад дасягненняў у рабоце арганізацыі.

На аснове пастаноў 15-га партз'езду УсеКП(б) і барацьбы з апазыцыяй, арганізацыя ідэалгічна ўзмацнілася і палітычна значна вырасла.

Улічваючы памылкі міналага, нам удалося дабіцца большага ўдзелу рабочых і работніц у будаўніцтве і ў вытворчасці. Мы выходзілі з таго, што «трэба змагчы зацікавіць за практычныя інтарэсы рабочых і ўвязаць іх з задачамі партыі», а для гэтага трэба было перабудаваць і палепшыць нізавую сетку партарганізацыі (цэх, ячэйкі, цэхоргі, партупоўнаважаныя і стварэнне сезонных ячэек). Райком арганізаваў курсы для падрыхтоўкі нізавога партактыва ў ячэйкі (цэх і парторгі) галоўным чынам па абслугоўванні будаўнічых і сезонных.

У работу РК у парадку дармовага інструктажу ўцягнута да 50 таварышоў, паміма членаў камітэту і, дзякуючы гэтаму, нам удалося за гэты перыяд заслухаць і абсьледваць у цэлым і па асобных галінах работы 36 ячэек.

Вылучана за гэты перыяд на гаспадарчую і прафэсійнальную работу 30 таварышоў.

Арганізацыя тансама значна вырасла за кошт рабочых ад варшта-ту на 199 чал.

Яшчэ павыстарчална прапрацаваны ў практычнай рабоце ячэек дырэктывы партыі аб масавай рабоце, галоўным чынам, у разрэзе прасоўвання раслумавання партыйных пастаноў у масах.

Ф. Г.—нсі.

Пабудова чыгуначнага маста праз Волгу

Экспедыцыя Парла РСФСР прыехала ў акаёмічэны метаггодныя пабудову чыгуначнага маста праз Волгу каля гор. Кастомні. Пабудова маста паводзі па-варадзіх падлікаў, будзе каштаваць ка-ля 8 мільёнаў руб.

Выйгрыш падарожнага вакол сьвету

ЦЬВЕР, 5. У апошнім тыражы авіялітарны падарожжа навакол сьвету выбіраў служачы ЦРК фарфара-фармацыйнай фабрыкі імя т. Калініна ў Дзясрской губ.

Прывітаньні тав. Чычэрыну

З уваду 10-гадовага юбілею працы т. Чычэрына на пасту наркома земельнае справы, ім атрыманы прывітаньнія таварышамі ад міністра ўнутраных спраў Перэсы, ад турэцкага пасла ў СССР, ад аўганскага пасла ў СССР і ад персідскага пасла ў СССР.

ВЭРМАН, 3. «Ротэ Фланс» ад імя рэвалюцыйнага пралетарыату На месцыным сімас т. Чычэрына з прычы-ны 10-га юбілею на пасту наркома камісар на замежных справах. Газета з надсвалячымі камэнтамі, што ў асобі т. Чычэрына першая пра-летарская дзяржаўная значыла выдатнага абароніцы сваёй інтарэсаў супроць імперыялістычнага ворагаў.

М. Горкі—у Маскве

— 5-га чэрвеня М. Горкі наведаў фабрыку Трохгорнай мануфактуры, дзе абійшоў цэх і звабіўся ў прадэсамі вытворчасці. У цэху рабочыя і работніцы дружна віталі Горкага. У часе аб-сведзена пераніжы на адкрытым вавот-ры адбыўся мітынг. Рабочыя і работні-цы віталі М. Горкага аплашчэманьнямі і крыкмі «ура!».

Работніцы Шварца ах імя 7 в пазо-ваю трына рабочых і работніц Трох-горнай мануфактуры выварылася да М. Горкага з просьбай не выкажаць навад у Італію. Просьба тав. Шварцай была падтрымана работнімі воклічамі: «правільна!».

У адказ на прывітаньне М. Горкі сказаў: «Таго, што зараз творыцца ў СССР, няма нідзе і ніколі ня было. Кад гаварыць аб гэтым, патрэбна асабліва моцныя словы... Ня ведаю такіх слоў... Вышэйшая дзяржаўная таварышні, яшчэ дружна. Справа, якую вы робіце, мае вялікае значэнне».

Колькі часу М. Горкі пражыве ў СССР

У часе гутаркі М. Горкага з членамі ўсерайскага саюза пісьмельнікаў, яму было дапапытана, як доўга ён ду-мае пражыве ў СССР.

М. Горкі адказаў, што ён збі-раецца пражываць у Савецкім Саюзе да канца свайго жыцця.

Шырока прапрацаваць

Узрост нашай каапэрацыі — узмацняе пазыцыі сацыялізму

Бедната ў спажывецкай каапэрацыі Беларусі

Баспрычыванні (1925 г.) пленум ЦК УсеКП(б) прыняў спецыяльную пастанову аб працы сярод беднаты, у якой быў вызначан рад мераў прымянення на гаспадарчым узроўні беднаты.

У гэтай пастанове гаворыцца, што: «пастановы XIV партканферэнцыі маюць сваёй непасрэдай задачай правядзенне пад кіраўніцтвам пралетарыяту поўнага вызвалення сярэдняга сялянства з пад улічэннем кулцтва і ўзмацнення саюзу пралетарыяту і беднейшых болаў сялян з сярэднім сялянствам, шляхам раней за ўсё ажыццэўлення саветаў і масавага каапіравання сялянства на паставе ліквідавання паразітнага ваеннага капулізму і развіцця таваразвароту».

Над кіраўніцтвам партыйных арганізацый спажывецкая каапэрацыя Беларусі пачала на грунце паставы пленуму разгортаць працу сярод беднаты.

Галоўны момант гэтай працы зводзіцца да наступнага:

1. Утварэння матэрыяльнай базы для каапіравання беднаты, шляхам складання спецыяльных фондаў, і ўзмацнення тэмпу каапіравання беднаты.
2. Паставы лепшага гаспадарчага абслугоўвання беднаты з боку спажывецкага таварыстваў.
3. Павялічэння актыўнасці беднаты ва ўсіх галінах дзейнасці спажывецкіх таварыстваў і павялічэння ўдзельнай вагі беднаты ў выбарчых органах.

Для таго, каб праца па каапіраванні беднаты змагла пайсці належным тэмпам, треба было ўтварыць матэрыяльную базу для гэтага. У снежні 1925 году Белкаапсама была дана дырэктыва аб утварэнні асобных «фондаў каапіравання беднаты» пры кожным спажывецкім таварыстве, і адлічэння ў гэтыя фонды на месні 10 проц. з прыбыткаў спажывецкіх таварыстваў і саюзаў. Вынікі працы па складанні фондаў каапіравання беднаты наступныя: На 1 кастрычніка 1926 году фонд склаўся 73 тысячы рублёў. На 1 кастрычніка 1927 году гэты фонд павялічыўся да 146 тысяч рублёў. І ў сучасны момант гэты фонд складае ўжо 220 тысяч рублёў.

Праца па каапіраванні беднаты праводзіцца дзвума галоўнымі шляхамі: а) праз камітэты сялянскай беднаты, б) праз камітэты каапіравання беднаты.

Беднаты, калі ў радзе арганізацыйных фондаў не выкарыстоўваліся па простым вызначэнні. Так, на 1 кастрычніка 1926 году на было скарыстана 46 проц. фонду, на 1-га кастрычніка 1927 г.—30 проц. фонду, а на 1 красавіка 1928 г.—12 проц. або 25 тысяч рублёў.

Праўдзены рады спажывецкіх таварыстваў правялі такую надбавачку да справы каапіравання беднаты, што паўстала пытанне аб прыцягненні некаторых праўдзены да судовай адказнасці.

Гаспадарчае абслугоўванне беднаты павінна было ісці ў двух кірунках: папершае, на лініі здавальнення беднаты ўсімі таварамі на аднолькавых в усіх пайшчыкамі асновах і, падругое, на лініі здавальнення беднаты такімі таварамі, якія ў агульным асартымэнце высковых спажывецкіх таварыстваў на месні вылікага азначэння, а часам іх і зусім не было, што дзятчыцца, галоўным чынам, хлебапрадуктаў, але ў якіх бедната мае найважнейшую патрону.

Белкаапсама заўсёды падкрэсліваў неабходнасць здавальнення беднаты ўсімі таварамі, незалежна ад іх каапіравання. Далей, у спажывецкіх таварыствах было пачата арганізаваць здавальненне беднаты хлебапрадуктамі, што вызвала беднату ад неабходнасці звартацца да кулцтва.

Сходы беднаты па пытаннях працы спажывецкай каапэрацыі, якія склікаюцца мясцовымі партыйнымі арганізацыямі, зьяўляюцца ўжо сталай формай працы сярод беднаты. Асабліва гэта праца шырока разгортаецца ў правдыбарчых перыяд. Так, у 1926 г. сходы беднаты было 376, а ў 1927 г.—1222 з удзелам больш 40 тысяч беднаты.

Узрост актыўнасці беднаты адбіўся і на складзе кіруючых органаў спажывецкіх таварыстваў. Так, у склад праўдзеныў спажывецкіх таварыстваў абрана ў гэтым годзе 34,5 процантаў беднякоў замест 29 процантаў у мінулым годзе. У складзе ўпоўнаважаных беднякоў—35 процантаў, у грамадскіх камісіях—42 процантаў.

Чарговымі задачамі ў справе каапіравання беднаты зьяўляюцца: уцягненне ўсёй беднаты на працягу двух бліжэйшых гадоў у рады спажывецкай каапэрацыі. Далейшае павышэнне фондаў каапіравання беднаты за лік адлічэнняў ад прыбыткаў.

зьяўляцца аэкаіаэмны перыядычна сходы беднаты. Таксама треба, каб партыйныя арганізацыі больш рашуча ўвазілі за арганізацыю пры спажыв. таварыствах стала працуючых груп беднаты.

Сыстэматычная праца груп беднаты павінна забяспечыць уцягненне беднаты ва ўсе віды каапіравання—асельнага і масавага працы.

Планмерная праца па арганізацыі беднаты ў спажывецкай каапэрацыі павінна забяспечыць ізаляцыю кулцтва ад улічэння на беднату, і будзе садзейнічаць узмацненню бядаіца-серадзіцкага блёку, над кіраўніцтвам партыі.

Зьезд упоўнаважаных Белкаапсама належыць улічыць палітычныя і практычныя вынікі каапіравання беднаты і на аснове практыкі мінулых гадоў вызначыць цвёрдыя шляхі і метады гэтай працы ў далейшым.

Б. Аграноўскі.

Спажывецкая каапэрацыя ў лічбах

Становіцца спажывецкай каапэрацыі БССР, якая ў галіне таваразвароту займае асноўнае месца ў республіцы, характарызуецца наступнымі лічбамі:

Спажывецкіх таварыстваў да 1-X-1926 г. было 686, а на 1-IV-1928 г.—1825. Ішчэ больш значны узрост кран заўважваецца ў 16 ЦРК і гар. спаж. тав.: з 314 на 1-X-1925 г. да 492 на 1-IV-1928 г. Гэтае павялічэнне гандлёвых пунктаў паказвае набліжэнне каапэрацыі да спажывца і выцскальне прыватнага гандляра.

Значныя поспехі спажывецкай каапэрацыі мае і ў галіне наасаравання насельніцтва. Ліч пайшчыкаў у спаж. таварыствах на 1-X-1925 г. склаўся 192,2 тыс. чалавек, або 22,3 проц. гаспадарак; на 1-IV-1928 г. мы ўжо маем 462,4 тыс. чал., або 51,7 проц. гаспадарак.

Такі-ж самы малюнак мае і ў гарадох, дзе на 1-X-1925 г. было 62,4 т. пайшчыкаў або 61,9 проц. членаў прафсаюзаў, а на 1-IV-1928 г.—120,6 тыс. пайшчыкаў або 73,0 проц. каапіраваных членаў прафсаюзаў.

Асобна неабходна адзначыць рух каапіравання беднаты. З сум, якія адлічваюцца спажыв. саюзамі і спаж. таварыствамі з прыбыткаў, арганізаваны фонд каапіравання беднаты, які з 73,9 тыс. руб. на 1-X-1926 г. павялічыўся да 220 тыс. руб. на 1-IV-1928 г. Працент скарыстання гэтага фонду павялічыўся з 54,0 проц. на 1-X-1926 г. да 90 проц. на 1-IV-1928 г. Зе кошт гэтага фонду на 1-IV-1928 г. каапіравана 88 тыс. беднякоў.

Такім чынам, спажыв. каапіраванне павялічыла працоўных мас.

Пяцігадовы план спажывецкае каапэрацыі БССР (1928-29—1932-33 г.г.)

Задача работы па складанні пяцігадовага плану зводзіцца да таго, каб намеціць асноўную лінію развіцця спажывецкае каапэрацыі, вызначыць цэнтральныя задачы, што стаяць перад ёю, наладзіць характар узвамаадносін з іншымі галінамі народнае гаспадаркі і, на паставе вучоту аб'ектыўных магчымасцяў, выявіць эфект, якога мы часам ад выканання плянаў.

Асноўнай вызначаючай ідэяй пяцігадовага плану развіцця спажывецкае каапіравання павінна зьявіцца далейшае ўзмацненне сацыялістычных элементаў. Перспектывным плянаваннем па працягу пяці гадоў намачаецца развіццё звароту спажывецкае сыстэмы да поўнага здавальнення спажывецкага поньту каапіраванага насельніцтва пры адначасовым удзеле ў загатоўках сельска-гаспадарчых прадуктаў і сирцу.

Гэта задача звязана з далейшым выцскальнем і заменаю прыватніка ў пасярэдніцкім звароце. Прыватны гандлёвы апарат, які ішчэ ня так даўно займаў рашучае месца ў забеспячэнні насельніцтва, дзюкуючы дзяржаўнаму рэгуляванню зьведзен толькі да

якім разе нельга лічыць здавальняючай. І таму зусім правільна адвядзіцца вылізнае месца ў перспектывным плане пытанням, звязаным з паліпшэннем такіхкі і рацыяналізацыі абслугоўвання спажывца. Мерапрыемствы, якія намачаюцца ў гэтай галіне, зводзіцца да будаўніцтва кран у гарадох і вёсках і да механізацыі краннае справы на аснове ўвядзення машын, тэхнічных прыстасаванняў і нармалізацыі тэхнічных працэсаў водпуску тавараў.

У сыстэме мерапрыемстваў па павышэнні і рацыяналізацыі тавара-працоўвання займае не малое месца рэарганізацыя складкае гаспадаркі ўсе сыстэмы, на аснове павышэння тэхнічнае базы.

У перспектывным плянаванні адпаведная ўвага павінна быць зьвернута на пытанні аграмаджання спажывання ў такой ступені, каб яно сапраўды зрабіла ўплыў на бытавыя ўмовы рабочае самі.

На працягу пяцігодкі павінна быць пашырана сетка сталовак, палешпана якасць іх прадукцыі. Хлебашацённе павінна быць разгорнута да размераў, якія-б забяспечвалі поўнае здавальненне працоўнага насельніцтва хлебам.

Каапіраванне павінна суправаджацца мерапрыемствамі па ўзмацненні самадзейнасці шырокіх мас і актыўнага ўдзелу і ўплыву іх на якасць работы спажывецкае сыстэмы. Колькаснае каапіраванне павінна суправаджацца ішчэ больш інтэнсіўным зьбіраннем паявых капіталаў, якія зьяўляюцца адлюстраваннем сапраўднага ўдзелу каапіраваных мас у каапірацыйным будаўніцтве.

Фінансавыя пытанні спажывецкае сыстэмы ў пяцігадовым плане прадстаўляюць сабой пытанні двух парадкаў. З аднаго боку, ставіцца пытанне аб фінансавым насычэнні сыстэмы на асобных яе зьвеньях уласнымі сродкамі і, з другога боку, сфера фінансавых пытанняў мае на ўвазе фінансавую палітыку гаспадарчай дзейнасці каапіраванай: капітала-накапленне, выдзяленне ў зваротныя капіталы каапірацый сродкаў, укладзеных у нарухонны і маларухонны сродкі і г. д.

Тут мы закранулі толькі асноўныя элементы перспектывнага плянавання спажывецкае сыстэмы, наколькі гэта, пагоду, дазваляюць размяры гаспадарчай артыкулу.

Ставячы на абмеркаванне слогу ўпоўнаважаных даклад аб дырэктывах па складанні пяцігадовага плану развіцця спажывецкае сыстэмы, мы павінны адзначыць наступнае:

Гандлёвыя звароты

Агульны звароты спажыв. сям.	стэмы БССР характарызуецца наступнымі лічбамі:		
	1925-26 г.	1926-27 г.	1927-28 г.
Спажыв. таварыствам . . .	42.521 т. р.	57.171 т. р.	36.362 т. р.
ЦРК і гар. спаж. т-вы . . .	39.621 » »	50.107 » »	31.265 » »
Спажыв. саюзам	28.451 » »	34.186 » »	24.522 » »
Белкаапсама	36.851 » »	53.554 » »	45.234 » »
У с а г о	147.444 » »	195.018 » »	137.383 » »

Як бачым, звароты спажыв. сям. стэмы БССР на 1-е паўгоддзе 1927-28 г. амаль што дасягнулі лічбы ўсяго 1925-26 г. Што дагчыцца да ўдзелу ў агульным звароце БССР, то спажывецкая каапіраванне займае наступнае месца:

	у разраб-нім асянне	у гуртавым зьвязе:	Р а з а м.
1925-26 год	36,4	27,6	32,6
1926-27 год	41,1	28,4	35,7
1927-28 год (па кантр. лічб.)	45,0	39,2	42,3

Асартымэнт тавараў з году ў год павялічваецца і ўсё больш набліжаецца да сапраўдных патрбу спажывца. Асабліва неабходна адзначыць узрост удзелу сельска-гаспадарчых тавараў у звароце каапірацый БССР, які займаюць у 1925-26 г.—12,3 проц., а ў 1-м паўгоддзі 1927-28 г. ужо 19 проц., у звароце ЦРК і 1925-26 г.—19,5 проц., а ў 1-м паўгоддзі 1927-28 г.—24,5 проц.

Спажывецкая каапіраванне ўсё больш абхаліла бюджэт працоўнага насельніцтва, што відаць з наступнага: сярэдня пражыт тавараў на 1 гаспадарку ў 1925-26 г. склаўся 49 руб., у 1926-27 г.—64 руб. і ва 1-м палове 1927-28 году—40,7 р.

Загатоўчал праца спаж. таварыстваў, якая ў 1926-27 г. некалькі павялічыла супроць 1925-26 г., у 1-м паўгоддзі 1927-28 г. азначна павялічылася: так, у 1925-26 г. спаж. таварыствамі было адана загатоўвал на суму 5.408 тыс. р., у 1926-27 г.—на 4.604,6 тыс. р., а ў 1-м паўгоддзі 1927-28 г.—на 3.604 тыс. рублёў.

Унутрыкаапірацыйнае сувязь узмацняецца з кожным годам. Працент закупкі тавараў спаж. т-вамі ў сваім сваім складаў у 1925-26 годзе 72,5 проц., у 1926-27 г.—73,5 проц., у 1-й палове 1927-28 г.—80,0 проц.

Вельмі значны узрост звароту БССР маем у галіне агульнага ўплыву на

раў. Так, калі ў 1924-25 г. сума гэндагавароў займала ў звароце спаж. т-ваў і ЦРК толькі 1,8 проц., то ўжо ў 25-26 г. гэты працент павышаецца да 22 пр. у 1926-27 г.—да 27 проц. ў 1927-28 г. (па кантр. лічбах)—да 42 проц.

Зьніжэнне цен і выдаткаў

Дырэктыву аб 10-проц зьніжэнні цен спажыв. каапірацыя БССР выкапала да 1-VII—1927 г. амаль што поўнасьце. Ніжэй паказаны веда гавораць аб руху зьніжэння кошту каапірацыйнага набору прац-тавараў у параўнанні з 1-X—26 г.

Зьніжэнне на:		1 студзеня 1927 г.	1 чэрвеня 1927 г.	1 кастрычніка 1927 г.	1 сакавіка 1928 г.
Спажывецкія таварыствам	0,83	9,02	12,20	12,75	
Церабонны	1,19	9,05	11,94	12,12	
Спаж. савезы	0,93	7,98	11,80	11,95	

Але на дасягнутых поспехах сме-тома ня сымілася і ў парадку рацыяналізацыі сваёй працы пайшла далей. Гэта відаць з дынамікі выдаткаў і накладаньняў.

Выдаткі ў проц. да звароту:

	В.К.С.	Спаж. савезы	Ц.Р.К.	Спаж. тав.
1924-25 г.	2,40	7,31	10,60	11,27
1925-26 г.	1,26	4,76	10,41	8,57
1926-27 г.	1,19	3,97	10,24	8,74
1927-28 г.				

(1-а палова) . . . 0,90 3,00 9,61 7,61

Неабходна адзначыць, што выдаткі па спажыв. таварыствах павялічыліся больш за кошт адмін. кіраўн. выдаткаў, у той час, калі незалежны выдаткі (падаткі) значна павялічыліся.

Такі-ж малюнак паказваюць даныя аб дынаміцы накладаньняў:

Накладанні ў проц. да

білкі, рабілі ванісі ў сваіх кнігах, а білкі на ведаў аб тым, што ён ужо пайшчык-гаспадар каапэратыву.

На гледзчы на ўсе труднасьці працы, 29 тысяч беднякоў было дапамагана з 1 студзеня да 1 кастрычніка 1926 году, 40 тысяч бедняк каапаравана за 1-е паўгоддзе гэтага году. Усёго, такім чынам, да гэтага часу ўцягнута ў спажывецкую кааперацыю за лік фондаў каапаравання беднаты 88 т. бядняцкіх гаспадарак. Такі лік і такі каапараваны беднаты значна ўзніў удзельную вагу беднаты, і яна ў складзе пайшчыкаў цяпер налічвае 150 тысяч або 40 процантаў усіх пайшчыкаў-сялян. На вострах Цэнтральнага Камітэту Таварыстваў Сялянскай Узаемадапамогі бядняцкіх сялянскіх гаспадарак у Беларусі 228 тысяч. Такім чынам па-за рамамі спажывецкай кааперацыі яшчэ застаецца 78 тысяч бядняцкіх гаспадарак і каля 75 тысяч бядняцкіх гаспадарак, ЦБТСУ на ўлічаных.

Калі справа каапаравання беднаты пачала за апошнія гады займаць значную ўвагу партыйных арганізацый, то з боку часткі кааперацыйных яна было належнае ўвагі як да поўнага выкарыстання фондаў беднаты, так і правэрны выкарыстання рэвізійнымі органамі кааперацыі і мясцовых грамадскіх арганізацый. Наглядаліся вы-

мальнага кабэраў і параваўна. Асноўнымі формамі масавай працы па арганізацыі беднаты павінны

важнай галіне работы ЦРК—асабліва пачынаючы з 1927-28 г. Мясныя крам у 1925-26 г.—42; у 1926-27 г.—49; і квартал 1927-28 г.—63. Прадана мяса за 1926—27 год на 1.319 тыс. руб., за першы квартал 1927-28 г. на 477,8 тыс. руб. Капусты, бульбы ў справаздачах 1926-27 г. вусім на відаць было. За першы квартал 1927-28 г. наступіла бульбы на 5.488 руб., капусты на 5.460 руб.

РАБОЧАЯ КААПЭРАЦЫЯ

СЕТКА, ЗВАРОТЫ, АСАРТЫМЭНТ
Да групы рабочых кааперацый, што абслугоўваюцца Беларэкскай аддзяленнем: Менскі, Віцебскі, Гомельскі, Вабруйскі, Варшаўскі, Магілёўскі, Аршанскі, Рэчыцкі, Добрускі, Паліцкі, Мазыроўскі і Шклоўскі ЦРК. Акрамя гэтых ЦРК, ёсць яшчэ дробныя рабочыя кааператывы, якія знаходзяцца непасрэдна пры заводах і ў сельскіх мясцовасцях.

8 году ў год усё ўзмацняецца удзельная вага рабочай кааперацыі на гарадскім рынку—асабліва ў абслугоўванні шырокіх працоўных мас.

Зварты рабочай кааперацыі бізунічна растуць. Вось паказальнікі гэтага росту: у 1924-25 г. тавараў было закуплена на 22 міль. 748 тыс. рублёў, прадана на 25 міль. 409 тыс. рублёў; у 1925-26 г. закуплена на 34 міль. 160 тыс. руб., прадана—39 міль. 621 тыс. руб.; у 1926-27 г. закуплена на 42 міль. 515 тыс. руб., прадана на 50 міль. 107 тыс. руб.

Рознай гародніны ў 1926-27 г. прадана на 7.000 руб., за першы квартал 1927-28 г.—на 25.000 руб., зек у 1926-27 г. прадана на 28.000 руб., у 1 квартал 1927-28 г.—на 30.800 руб.; розных малочных прадуктаў у 1926-27 г. прадана на 50.000 р., у 1 кварт. 1927-28 г.—на 88.000 руб.

10-процантнае зніжэнне цен выкашана, і на 1-га красавіка 1928 г. параўнаўча з 1-м студзеня 1927 г. цені зніжаны на 11,09 проц. На ўсё добра з выдаткамі. Устаноўленая намі норма ў 9 проц. за 1926-27 г. раўнялася—10,24 проц. і толькі ў канцы 1926-27 г. і ў 1 квартал 1927-28 г. дасягнула 9,29 проц.

КААПЭРАЦЫЯ

у 1926-27 г.—36, а да сучаснага моманту—42 сталюкі. Акрамя таго, тэрмамаст развозіцца абеды на 4 прадпрыемствы ў Менску. Маркуецца ў бліжэйшыя дні пашырэнне развоз абеднаў тэрмамаст у Віцебску, Гомелі, Варшаве і Вабруйску.

Палепшаны склад загадкаў сталюк, паліпшаецца гаспадарчая пастаноўка: перабсталювацца старыя і пабудаваны новыя сталюкі (Гомель, Магілёў, Добруш), памяншаюцца страты сталюк; за 1925-26 г. страта—100.800 руб., за 1926-27 г.—83.947 р. і першы квартал 1927-28 г. паказвае далейшае памяншэнне дэфіцытнасці.

ПАЙШЧЫКІ, КААПЭРАВАНЬНЕ, ГРАМАДЗКАЯ ПРАЦА
У галіне каапаравання і збору паявых узносаў ад кампанейскага метаду работы рабочай кааперацыі перайшла да плянавай работы, шляхам усталявання кантрольных лічбаў. У выніку гэтага пераходу на 16-руб. пай мы маем рост каапаравання членаў прафсаюзаў з 60,7 проц. у 1925-26 годзе да 71,6 проц. у 1926-27 г. Паявы капітал з 1-га кастрычніка 1926 г. ў 337.000 р. дасягнуў да 1-га кастрычніка 1927 г.—597.000 руб. і на 1-га мая 1928 г.—1.036.000 руб. Сярэдні пай з 4 р. 26 к. на 1-га кастрычніка 1926 г. дасягнуў да 1-га мая 1928 г.—8 р. 54 к. За 1926-27 г. мы мелі кааперацыйных ужоўнаваных 1.616 чал. Чле-

наў крамных камісій—1.160 чал. У апошнюю перавыбарчую кампанію актыўна паяваліся. Ужоўнаваных—1.981 чал. і членаў крамных камісій—2.094. Дасягнута таксама адзіная форма пабудовы кааперацыйна-крамных камісій па БССР шляхам арганізацыі іх на вытворчым прыпынку. Праведзена масавае каапсыветпрапа (даклады, гурткі, лекцыі, гутаркі).

Вывады і задачы

Існуючая гандлёвая сетка ЦРК адстае ад росту удзельнае вагі рабочай кааперацыі на гарадскім рынку яна невыстарчальна, треба яе пашырыць за кошт адрыўцы лярноў, палатан у рабочых раёнах. Без матар'яльнай дапамогі рабочая кааперацыя сама з гэтай задачай на справіцца,—адгэтуль вывад: адпаведныя арганізацыі павінны будаць асыгнаваць сродкі на будаўніцтва.

На гледзчы на дасягненні ў гандлі с-г. прадуктамі, гэта праца яшчэ слаба развіта, з прычыны чаго нашы дасягненні ў галіне зніжэння кошту бюджэтнага набору на прамтаварах параліжуюцца павышэннем кошту с-г. прадуктаў. Адгэтуль вывад: максімальная работа ў галіне забеспячэння с-г. прадуктамі. Павінна быць ўзмоцнена ўвага да вытворчай дзейнасці, што павінна

на далейшым кааперацыйным будаўніцтве.

Фінансавое становішча

Фінансавое становішча спажывецкай кааперацыі за апошнія гады значна палепшылася. Была вывэрнута асабліва ўвага на паявыя ўласныя сродкі і мабільнае сродкаў насельніцтва ў выглядзе паявых капіталаў. Апошнія выгадалі так: у спажыв. таварыствах на 1-X 1925 г. мелася паявога капітала 278,1 тыс. руб., і ў ЦРК—218,9 тыс. руб., а на 1-IV 1928г. у першых 2.254,9 тыс. руб. і ў другіх—972,8 тыс. руб. Адпаведна з гэтым і сярэдні пай з 1 руб. 51 к. у спажыв. таварыствах і з 3 руб. 51 кап. у ЦРК на 1-X—25 г. паявіцца да 4 руб. 88 кап. у спажывецкіх таварыствах і да 8 р. 07 кап. у ЦРК на 1-IV—1928 г.

Усе вышэй прыведзеныя асноўныя лічбы, якія характарызуюць дзейнасць і поспехі спажывецкай кааперацыі БССР, даюць магчымасць быць упэўненым у тым, што тая задача, якія стаць перад спажыв. сістэмай на шляху сацыялістычнага будаўніцтва, будаць добра вызначаны і ў далейшым.

1924-25 г. 4,63 7,41 13,43 13,72
1925-26 г. 2,45 6,39 12,61 11,65
1926-27 г. 1,37 4,42 10,33 10,33
1927-28 г.

(1-я палова) . . . 1,20 4,13 10,37 10,00

Фінансавое становішча спажывецкай кааперацыі за апошнія гады значна палепшылася. Была вывэрнута асабліва ўвага на паявыя ўласныя сродкі і мабільнае сродкаў насельніцтва ў выглядзе паявых капіталаў. Апошнія выгадалі так: у спажыв. таварыствах на 1-X 1925 г. мелася паявога капітала 278,1 тыс. руб., і ў ЦРК—218,9 тыс. руб., а на 1-IV 1928г. у першых 2.254,9 тыс. руб. і ў другіх—972,8 тыс. руб. Адпаведна з гэтым і сярэдні пай з 1 руб. 51 к. у спажыв. таварыствах і з 3 руб. 51 кап. у ЦРК на 1-X—25 г. паявіцца да 4 руб. 88 кап. у спажывецкіх таварыствах і да 8 р. 07 кап. у ЦРК на 1-IV—1928 г.

Арганізацыйная і культурна-грамадзкая работа спажывецкай кааперацыі

КОЛЬКАСЬЦЬ ЗА КОШТ ЯКАСЬЦІ

Амаль самая асноўная рысай у развіцці работы спажывецкае кааперацыі з'яўляецца буйны колькасны рост кааперацыйнага будаўніцтва і ледзь пасьпяваючы за ім якасны рост. Калі мы гаворым, што спажывецкая кааперацыя займае ўсё больш пануючае становішча ў таваразвароце краіны, дык якасць гэтага таваразвароту, ступень яго аграмаджання вымяраюцца ростам каапаравання насельніцтва. Калі мы адзначаем рост каапаравання насельніцтва, дык якасць гэтага каапаравання вымяраюцца ступенню актыўнасці каапараваных мас, ростам арганізацыйных і грамадскіх сувязей спажывецкае каапараваных мас, ростам арганізацыйнай і грамадзка-масавай работы спажывецкае кааперацыі з'яўляецца рашучымі фактарам у справе пераварэння колькаснага росту кааперацыйнага будаўніцтва ў якасны яго рост.

Тая акалічнасць, што спажывецкая сістэма ня толькі прызнана, але і фактычна ўжо стала асноўным тавараправодзячым апаратам, ускладае вылізную адназначную за забеспячэнне насельніцтва ў кааперацыйнай і найбольшую фактабяз-

цую за забеспячэнне насельніцтва і правільную арганізацыю таваразвароту. Каб прасунуць вылізныя таварныя масы ў вёску неабходна было абавярціцца на пашырэнне ўсяго гандлёвага апарату і на правільнае арганізацыйнае будаўніцтва гандлёва-кааперацыйнае сеткі.

У сельскім сектары спажывецкае кааперацыі БССР адбыліся ў гэтай галіне наступныя змены. Лік крам з 1510 на 1-га кастрычніка 1925 г. павялічыўся да 1832 на 1-га кастрычніка 1928 г., г. зн. на 21 проц.

Работа ў галіне рацыяналізацыі нізавой тавараправодзячай сеткі спажывецкае кааперацыі БССР найбольш характэрна выявілася ў росьце шматкрамнага будаўніцтва. Шматкрамны тып няўдільна расьце з году ў год, выдзікаючы аднакраву. З агульнага ліку спажывецкіх таварыстваў БССР, шматкрама займала 63 проц. на 1 кастрычніка 1926 г. і 70 проц.—на 1 кастрычніка 1927 г.

Першачарговымі задачамі ў галіне рацыяналізацыі павінны быць у далейшым: пабудова нармальнай нізавой сеткі, якая магла-б забеспячыць максімальны захват новых вясцоў насельніцтва ў кааперацыйную і найбольшую фактабяз-

насць яе работы; рацыяналізацыя шляхоў тавараправодзячых і гандлёвай тэхнікі; скарачэнне і ўшчыльненне штатаў; змяненне складзкіх апаратаў; павялічэнне транзітных апаратаў і ў звязку з гэтым, паскарэнне звароту тавараў і змяненне звычэнаў прасоўвання тавараў.

Калі ва ўсіх гэтых галінах рацыяналізатарскае работы мы маем некаторыя дасягненні ў верхніх звычэнях, дык яшчэ вельмі слабыя вынікі па рацыяналізацыі мы маем ў нізавым звычэні. Тут яшчэ стаць вылізная, упартая і кланатлівая работа, больш складаная, а таму і больш доўгая.

БССР НА ПЕРШЫМ МЕСЦЫ
Перааробленыя спажывецкае кааперацыі ў асноўны тавараправодзячы апарат краіны ёсць ня толькі просты гандлёвы працэс, але і працэс арганізацыі самых шырокіх мас насельніцтва ў кааперацыі.

Лік членаў спажывецкае кааперацыі ў вясковай сетцы вырас за час з 1 кастрычніка 1926 г. да 1 красавіка 1928 г. на 62,7 проц. Каапараванне сялянскіх гаспадарак павялічылася за той-жа перыяд з 33,1 проц. да 51,7 проц. На рабоча-гарадзкой сетцы агульны пост пайшчыкаў масе па

1-га красавіка 1928 г. 54,1 проц. у адносінах ліку пайшчыкаў на 1-га кастрычніка 1926 г. Працэнт ахвату кааперацыйнай членаў прафсаюзаў павялічыўся з 60,7 проц. (на 1 кастрычніка 1926 г.) да 71,6 проц. (на 1 кастрычніка 1927 г.).

Па тэмпе каапаравання сельскага сектара спажывецкае кааперацыя БССР ідзе на першым месцы ва ўсім СССР. Так, напрыклад, на 1-га кастрычніка 1927 году агульна-сярэдня працэнт каапаравання сялянскіх гаспадарак па СССР складаў 38 проц., па БССР на 1 кастрычніка 1927 г.—41,9 проц.

Такім чынам мы бачым, што буйны рост таваразвароту спажывецкае кааперацыі атрымаў свой аграмаджаны выраз у працэсе такога-ж буйнага росту каапаравання самых шырокіх мас насельніцтва.

САМАДЗЕЙНАСЦЬ МАС ЯШЧЭ НЯ РАЗВІТА.

Якая-ж якасць гэтага каапаравання, ці можам мы сказаць, што ўжо дабіліся сапраўднага і самадзейнага ўдзелу мас у кааперацыйным будаўніцтве?—Сказаць гэтага мы яшчэ не можам, бо грамадзкая самадзейнасць каапараваных мас яшчэ слаба развіта.

У нэўнай ступені актыўнасць каапараванага насельніцтва вырабілася за апошні час у росьце паявых капіталаў і сярэдняга пая. Паявы капітал у сельскай сетцы вырас з 1-га кастрычніка 1926 г. да 1-га кастрычніка 1927 г. на 65,1 проц., а за паўгода—з 1-га кастрычніка 1927 г. да 1-га красавіка 1928 г.—на 117 проц.

ПАЛЯПШЭННЕ САЦЫЯЛЬНАГА СКЛАДУ ПАЙШЧЫКАУ.

Сацыяльны склад пайшчыкаў за апошнія гады значна палепшыўся ў сувязі з павялічэннем ролі беднаты ў кааперацыі, каапараванай за кошт спецыяльных фондаў. За мінулыя два гады спажывецкай кааперацыі за кошт фондаў беднаты ўцягнула на менш 85.000 бядняцкіх гаспадарак. Гэта складае прыблізна 45 проц. агульнага прыросту пайшчыкаў сельскага насельніцтва за той-жа перыяд. У гэтай галіне асноўная задача заключаецца ў тым, каб на працягу бліжэйшых двух гадоў дабіцца поўнага каапаравання бядняцкіх гаспадарак. Мы ў гэтай галіне маем яшчэ цэлы рад недахопаў, галоўным з якіх з'яўляецца часта вельмі фармальны падыход да каапаравання беднаты, маруднае выкарыстанне фондаў і інш.

КААПЭРАВАНЬНЕ ЖАНЧЫН І МОЛАДЗІ

Мы ў галіне каапаравання маем перад сабою такую важную павяржаную яшчэ праблему, як каапараванне жанчын, ступень удзелу якіх у кааперацыйным будаўніцтве зусім не адпавядае іх удзельнай вазе ў агульнай масе насельніцтва. Між тым, зусім ясна, што бяз гэтага мы ня можам з поспехам прасоўвацца па шляху пагадоўнага каапаравання насельніцтва. Дабіцца поспехаў у галіне каапаравання жанчын, азначала-б, што ўсё працэс каапаравання атрымаў-бы на якасці зусім іншае значэнне, азначала-б, што мы надзіліся-б на больш высокую ступень кааперацыйнага руху.

Па сутнасці справы, праблема далейшага росту каапаравання насельніцтва зводзіцца зараз галоўным чынам да каапаравання жанчын і моладзі,—другіх членаў сям'і. Тут треба правесці цэлы рад арганізацыйных мерапрыемстваў, як напрыклад, вывучэнне для гэтых катэгорый павіжанага разьмеру шаў.

УСЮ РАБОТУ ПРАВОДЗІЦЬ З ПАЙШЧЫКАМ І ДЛЯ ПАЙШЧЫКА.

Мы яшчэ да гэтага часу ў невыстарчальнай меры вывучылі ас-

ноўныя і найбольш устойлівыя мэты каапаравання. Мы да гэтага часу яшчэ павучыліся ўсю сваю работу па кааперацыйным абслугоўванні праводзіць з пайшчыкам і для пайшчыка. Прайшоўшая наваўна паявая кампанія паказала, што калі спажывецкая кааперацыя паспрабуе пачаць шырока ўжываць найбольш рэальны і сапраўдны сродак матар'яльнай зацікаўленасці (пераважнае забеспячэнне недахватнымі таварамі), мы атрымаем выключны пералом, як у адносінах прыдэку пайшчыкаў, так і ў адносінах паявых капіталаў.

Метад адлічэння прэмій на збор, як абавязковае і стала чынным правіла, павінен быць цалкам адхілен.

Замест гэтага треба практыкаваць найбольш мэтаняўнае формы матар'яльнай зацікаўленасці, як напрыклад, павялічэнне адлічэнняў з прыбыткаў на культурна-бытавыя мерапрыемствы (дачынячы ясьлі, палцоўні, кутні «маткі і дзіцяці» і інш.), якія найбольш поўна могуць злучыць у сабе асабовы інтарэс пайшчыка з яго інтарэсамі грамадскімі і з інтарэсамі яго кааператыву, як грамадзкае гаспадаркі.

І ФІЛІПШТЭЙН.
(Канец будзе).

МЕНСК

Яд уласнага карэспандэнта „Звязды“

БЕЛАРУСКІЯ ПЫТАНЬНІ Ў МАСКВЕ

МАСКВА, 2 чэрвеня (па тэлефону)

БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯРЖАЎНАЯ БІБЛІЯТЭКА

Канчаткова і сярэдня вырасла пштаніна аб абавязковым забеспячэнні Беларускай дзяржаўнай бібліятэкі ў Менску экзэмплярамі ўсіх выданняў, што выходзяць у СССР. Гэтым правам Беларускай дзяржаўнай бібліятэка карыстаецца ўжо некалькі год, але ў багатым годзе ў цэнтральных органах быў параждаван сьпіс тых асноўных кнігахавых, у якіх абавязкова павінны па-сьляда экзэмпляры ўсіх выданняў. Было пастаўлена пакінуць у сьпісе кнігахавы Масквы, Ленінграду, Ташкэнту, Ташкэнту і Харькова. Менск быў са сьпісу выключан, што выклікала рашучы пратэст Беларускай арганізацыі і публічнага прадстаўніцтва БССР.

Пытаньне аб Беларускай бібліятэцы мае тым больш важнае значэньне, што яна вылучаецца цэнтральным кнігахавым у Беларусі і абслугоўвае яшчэ ўнівэрсітэт, Інстытут Беларускае культуры, урадковыя ўстановы і г. д.; аргані-

зацыя выданняў ўсіх друкаваных выданняў тэхнічна немагчыма. Шмат выданняў у продаж не ваступаюць, а сацыялісты, што ваступаюць на кніжны рынак, таксама трудна.

Гэтым меркаваньні былі прыняты пад увагу і Сакрэтариат Прэзыдыуму ЦВК СССР паставілі ўключыць кнігахавую Менску ў сьпіс устаноў, якія дармова атрымліваюць усе друкаваныя выданьні, што выходзяць у СССР.

ЧАЙ І МАКУХА ДЛЯ БССР

Паводле пляну, прынятага ўрадам праўтарыяў Народнага Саветаў БССР, Беларусь у 4-ым квартале атрымае 32.000 кілаграм чаю, што на 2.000 кілаграм перавышае колькасьць чаю, атрыманнага БССР у 3-ім квартале. Такім чынам, патрэба насельніцтва Беларусі ў чай будзе задаволены поўнасьцю.

У сувязі з ваставай аўсу ў БССР, у саюзных органах пастаўлена адпусціць для БССР 100.000 пудоў макухі, дазволена да расей зацьверджанага гадзавога паліну вавою.

Нашто-ж патрэбны былі курсы?

У 1926 г. на станцыі Менск Зах. чыгунак былі арганізаваны курсы па павышэньні кваліфікацыі найвышэйшых агентаў дарогі. На курсы былі выдзелены стралачнікі, грузчыкі, канторшчыкі. Управа гэта вельмі добрая, яна дао магчымасьць высюваць на больш адваную працу рабочых. Курсы праішлі добра. Скончыўшыя курсы рабочыя былі насланы ў якасьці прэтыкантаў паноцікамі начальніка станцыі, загадкамі разьведцаў і г. д. На практыцы ўсе таварышы сябе амаль што поўнасьцю апраўдалі. Здавалася, што праба ўжо накіраваць рабочых на сталую працу. Так было-б добра, але ня так разважае праўдліва. Чамусьці, ня глядзячы на выдаткаваць больш 600—700 руб., на вылучэньце курсантаў ніхто не вярочвао нікаў увагі, ніхто з вылучэньце не насланы на адваную работу. Усё васталося, як было. Нашто-ж было агарод гарадзіль?

Фрэйзерны вэрштат—вынаходка рабочага Гэрта

Фрэйзерны вэрштат Гэрта зьбіраў у працы ах-нобудзь 2 сьнежня вырасла Фрэй, у той час, калі рукаві троба працаваць над гэтым мінуў 15. Гэты вэрштат характэрны галоўным чынам сваёй канструкцыяй. Акрамя магчымых 7 мін Фрэйзера і шпаларскі, ён можа з пасьляхам сьмярстоўца для рознай сталарнай працы: з вылучэньце гэрштатнага вэрштату ўся праца ў майстарках Гадзальстрою пераходзіць зьвіна на першы рэй. Праца будзе маханізаваць і гэта дасць магчымасьць упліваць на коэфіцыент, які майстары маю. Таварыш Гэрт бляжуча аслугоўвае ўнагароды на сваё вынаходзьце.

Г. Дороні.

Сёньня пачынаюцца акруговыя спарторгцэвы

Сёньня ў Менску распачынаюцца рэзыгрышы менскага акруговага пяршыства па футболе, баскетболе і гандолу. Рэзыгрышы пачынаюцца 20-га чэрвеня. Прымае ўдзел 15 футбольных, 39 баскетбольных і 12 гандольных каманд.

5-га ліпеня афіцыйным пачатак спартакілаў Менскай аругі. У праграму спарторгцэваў уваходзіць зьбіка атлетыка, бег на 100, 200, 400 і 800 мэтраў; пачэбор'е для мужчын і трыбор'е для мужчын плавальнае (100, 300 і 1.500 мэтраў і скакні ў ваду ў чырвопадарожскай воурачцы) і вадзьміз (кросс 30 кіламетраў).

Эстафэга

10 чэрвеня па гор. Менску адбудзецца эстафэга па прыз-імя газ. „Рабочы“. У эстафэгу прымае ўдзел 12 каманд фізкультурнікаў. Збор каманд адбудзецца ў 11 гадзінаў на Паліцы Воі.

Аб увядзеньні 7-мігадзіннага працоўнага дня на фабрыцы Меншвэю

Меншвай рыхтуецца да пераводу сваёй фабрыкі на 7-мігадзінны працоўны дзень. Гэты пераход ажыццявіць з 2-га паўгодзьдзя 1928-29 году. Да гэтага часу фабрыка будзе пераводзіцца ў новы будынак. Адачыслова дзень буйнымі заваямі па абсталяваньце. За грабдней заканава 100 новых швейных машын, некалькі спецыяльных машын, 15 гофманскіх прэсаў і іншы абсталяваньне на агульную суму ў 30.000 рублёў. У наступныя два гады на даабсталяваньне фабрыкі будзе выдаткавана да 100.000 рублёў.

З пераходам на 7-мігадзінны працоўны дзень, вядома праведзеных разьлікаў, прадукцыйнасьць працы ўзьнімецца на менш, чым на 15 проц., а ў наступныя гады яшчэ на 5 проц.

З другога паўгодзьдзя 1928-29 лік рабочых на фабрыцы Меншвэю будзе даведзены да 1.000 чалавек.

Выйгрышы па пазыхах у Менску

За першыя 4 дні з моманту тыражу пазыкі індустрыялізацыі ў Беларускаму кэптору Дзяржаўнага прад'яўлена для вылаты 210 выйгрышаў на агульную суму каля 8.000 руб. Самыя буйныя выйгрышы—ахцін у 1.000 р., а другі—у 250 р. Шмат выйгрышаў прыпалі на аб'яцанні 48 сэрмі пазыкі ўмацаваньня салінак гаспадаркі, тыраж якое пладуна адб'яса ў Бабруйску. Гэтымі днямі Беларускае кэптору Дзяржаўнага пачынае вышлываць па выйгрышах 11 сэрмі тыражу пазыкі ўмацаваньня салінак гаспадаркі ў Мазыры.

Узнагарода Ордэнам Працоўнага Чырвонага Сьцягу

Прэзыдыум ЦВК БССР паставіў увазнагародзіць Ордэнам Працоўнага Чырвонага Сьцягу т. с. і. Начальніка Упраў. Вайскова-Паветраных Сіл ВВА—т. Казеўніцка, Аляксандра Цімафеўвіча; 2. Начальніка Вайскова-Самгартнае Упраў. т. Віста, Аляксандра Адолафаўвіча; 3. Начальніка Вайскова-Ветэрынарнае Упраў. т. Пятуховіча, Абрама Аронавіча.

Курортны вагон Менск—Мінэральныя воды

З 1-га чэрвеня пачаў нармальна курсавы вагон простых вагонаў Менск-Мінэральныя Воды. Адыраўзельнае в Менску шодзіць на 12 гадз. 50 мін. уночы. Прыбыцьце назад у Менск а 5 гадз. 55 мін. раніцы. У курортных вагонах уведзена выдача пасьпэцьяльных прыгад за плату ў 2 рублі.

Зьмены ў дачных зносінах

З 3-га чэрвеня зьменен расклад п'янікоў на Радзінковіч. Па вядолах, замест 5 гадзін раніцай, п'янік адыраўзельна а 8 гадз. 30 мін. раніцай. Штодзённа, акрамя сэрала, п'янік адыраўзельна в Менску а 5 гадз. раніцай і а 6 гадз. увечары, а на сэралах—а 7 гадз. 30 мін. раніцай і а 6 гадз. увечары.

Прыбыцьце назад у Менск штодзённа, а 8 гадз. 40 мін. раніцай і а 9 гадз. 30 мін. увечары, на сэралах—а 2 гадз. 50 мін. дзя і а 9 гадз. 30 мін. увечары, а на вядолах—а 11 гадз. раніцай.

Захворваньні сыпным тыфусам

Камісарыят Аховы Здароўя атрымаў весткі аб тым, што ў Воршы і Магілёве зарэгістраваны гад выпадкаў сыпнага тыфусу.

Камісарыят Аховы Здароўя адпусціў магілёўскай і гарнаўскай інспэцыяй аховы здароўя 900 рублёў на барацьбу з тыфусам. У гэтым жа часе ў Менску склікаюцца нарады з удзелам бактэрыялягаў для выпрацоўкі рату мэрапрыжэству па папярэжваньні і барацьбе з сыпным тыфусам.

Беларусь на міжнароднай выстаўцы гістарычнай кнігі

Галоўнавуна Беларусі атрымала запрашэньне прыняць удзел у міжнароднай выстаўцы гістарычнай кнігі, якая адыраўзельна праз пару тыдняў у Берліне. У сувязі з гэтым Беларускае выдасецтва накіроўвае на выстаўку рад нампленцаў кніг—падручнікі па гісторыі Беларусі, нампленца часопіса „Помыя“ і г. д.

Кніжная паліца

Рэдакцыя атрымала для рэцэнзій наступныя кнігі выданьня Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

1. К. Kluginas. Zlimesis. Slapsis. No krowi valodas tulkojis A. V., p. 18 n., стар. 13.
2. Д. Пракаленка. На палевыцэ сьважаль, п. 25, стар. 65.
3. В. Суднік. На ляхі аваявалі павэтра, п. 45 н., стар. 56.
4. Я. Куцала. Збор твораў. Т. IV, п. 2 р., стар. 225.

Паведамленьні

— У чацьвер, 7 чэрвеня, а 7-й гадзіне увечары а адбудзецца чарговы пленум гарадзкога райкому КП(б)Б.

Яўна для членаў і кандыдатаў РК абавязкова.

— У пятніцу, 8 чэрвеня г. г., а 6 гадз. увечары ў памяшканьні Дому Працоўнае адчыняецца 11-ая гарадзкая раённая партканфэрэнцыя.

— У чацьвер, 7 чэрвеня, а 7 гадзіне увечары, у памяшканьні клубу імя Роды Люксембург адбудзецца сход дэлегатак-палітэка.

Да ведама энскурантаў у музэй рэвалюцыі

Музэй Рэвалюцыі БССР (Менску) наведана, што музэй адчынен уна ўсе дні, акрамя п'яніцаў і аўторна, а першы гадзіны дзя да сямі вечары, а ў вядолах а 10 гадз. раніцай да 4 гадз. дзя.

Просім напярэйца энскурці толькі ў выпойнаказанні дні, калі музэй адчынен.

— Жанадзед Ляхўскага райкому КП(б)Б паведамае, што ў пятніцу 8-га чэрвеня г. г. а 7-й гадзіне увечары ў памяшканьні клубу імя К. Маркса (вазлой вал) адбудзецца чарговы дэлегаці сход жалчца.

Да ведама слухачоў вачэрняга Камвузу

Усе слухачы-напучыкі вачэрняга Камвузу павінны зьявіцца на п'яніцы 9 чэрвеня г. г. да сакратара ВКУ а 9 гадз. 3 гадз. дзя.

— У вядолах, 10 чэрвеня, а 12 гадзіне дзя адбудзецца вачэрняе прыжэству ў адыраўзельна і вунаў.

Рэдакцыя пачынае прыём кніг і па-

ТЭАТР

„Іван Козырь і Татыяна Русских“

Пасля „Любови Яровой“, пасля таго, усімі прызнанага зруку, які меў Маскоўскі Малы Тэатр, нудна і журботна было глядзець таксама новую яго пастановку „Іван Козырь і Татыяна Русских“.

Што гэта—камэдыя, драма, сатыра, трагэдыя? Я воль сідзець з пачатку да канца, упарта стараўся што-небудзь зразумець. Ня мог, ніякі на мог. На сьцене небае зьмяшаньне ўсіх жанраў, колераў, форм і... выбачце за выраз—ідэалогіі.

На парохдзе робіць падарожжа па моры мільярдэр. З ім яго чарговая, абавязкова эканітрычнае каханка. Воль „яна“ ў прыгожым дэзабільце на канцы паказвае ножкі, воль „яна“ танцуе факстрот, воль экплэтуемія горнічныя падыюць бісвіты і шампанскае, музыка. Ну і добра. Усё здавалася-б, як у прыжытай „разлагательной“ п'есе. Ну і чорт з вамі. „Разлагат'деса“ „выхоўвайце“ нязнаміць (а можа і наадварот) да буржуазных прыгод.

Але нязошта вам патрэбен быў гэты „лэ множык росс“, былі ўрангелевец, а зэрэ з прэтэнзіяй на большыяна, зразумела, разудала, разухабіста хлопца, які „прымуціць увесь сьвет ськапаць пад рускі гармонік“, або Татыяна Рускіх, якая ўжо толькі таму—іншых прычын не дано—шляхэтна адмаўляецца ад пашчот і грошай мільярдэра, што сустракае Івана Козыра—вызвалена; або надуманы карыкатурны кітвец, які памірае за большызм, выбачыце, за... купецкага прыказчыка Івана Козыра. Яне агаварыўся, Іванна за купецкага прыказчыка з тыпаку Астроўскага, толькі ўзору 1925-26 году, бо толькі на недарачнасьці ён замест таго, каб быць шчыра і бутаваць ў рэстаранах, хло-

паць лёжыць па твары.—ледзь ня робіць рэвалюцыю на парохдзе, зьбівае мільярдэра і г. д.

А ці ня хочае крышчу трагэдыі, ці фарсу? Калі ласка. Ёсьць трагэдыя, ёсьць і фарс. Татыяна павінна выратавацца ад „мопных лазурой капіталу“ і яна притворна памірае. Іван аб притворстве нічога ня ведае, ён бачыць паміраючую Татыяну і хоча жыцьцё пакончыць самагубствам (трагэдыя), але ў самы трагічны момант „уваскрэсае“ Татыяна (фарс).

Вы хочае сплываць міжнароднага пралетарыату? Калі ласка. Чым гэты лейтэнант у вялікіх рагавых акуларах не правадыр пралетарскай масы (даўж значна павёртых хлапцоў). Яны „вызвалюць“ Івана і Татыяну.

Ні таленавітая Ігра Якаўлева, які дасканала дае тып гандляра „жывым тварам“, ні мастацтва Кастранскага, які стараўся пераскочыць стары шаблёны тып капіталістага, нішто не магло выратаваць спэктаклю.

Ёсьць людзі, якія сьцьвярджаюць, што нічога „нічога“ шукаць у гэтай п'есе ня троба Гэта, моў, проста зачыйны дэдэціў, прыгодніцкі фарс.

Добра, тады навошта-ж тут былі ўрангелевец з прэтэнзіяй на большыяна і рэвалюцыянера. Прычым тут сапрэўды паміраючы кітаец, забіты мільярдэр, навошта-ж тут гэты стылё Кузьмя Кручкова, які рубіць направа і налева, на зямлі і на моры.

Прыкрасьць за такі добры тэатр з такой дасканалай культаурнай спадчынай, які ставіць такіх дэраіна з п'юнім прысмакам п'есы,—воль што заставіцца ў гадзача.

Чырвоны сьцяг ад нямецкіх мэталістых

Беларускае бюро эспэрантыстых атрымала паведамленьне, што ўвасемь у Менск прыедзе прадстаўнік руроніх мэталістых (Нямеччына) для абмену чырвонымі сьцягамі з рабочымі сельска-гаспадарчых майстаран імя Бурбіа. Горад Рур зьяўляецца буйным цэнтрам мэталюргічнай прамысловасьці. Эспэрантысты гурток рабочых е-г. майстаран у Менску вядзе перапіску з руронімі мэталістымі.

Пом. ЦИРКА

Сёгодня і амадзёвае о 10 час. утра до 11 ч. веч.

ОТКРЫТА

передвижная научно-показательная

ЗООВЫСТАВКА ЖИВЫХ ЗВЕРЕЙ

ГАМБУРГСКОГО ЗООЛОГИЧЕСКОГО САДА.

== ИВССВ ЗВЕРЕЙ И ПТИЦ ==

В помещении цирка научно-показательная ЗОО-ВЫСТАВКА. Только сегодня невиданное в городе Мянску КОРМЛЕНИЕ ЗМЕЙ УДАВА

живыми кроликами от 6 до 9 часов вечера.

Эскурсии допускаются со скидкой по отношению экскурсбюро.

Кормление зверей—а 8 час. вечера

Тэатр і кіно

Мингос-ТЕАТР

Гэстраляі акадэмія артыстаў гаспадарства

Менск. МАЛОГО ТЕАТРА

Ады ўрадыны аслучы адыраўзельна В. Н. Пашчанка, В. О. Шаосквантэ, В. М. Вадзькі, М. Ф. Вострава, В. Р. Охькасава, Чотворг, п'яніца, адыраўзельна для членаў

СЕКАРОВСКАЯ ЖИДКОСТЬ

ВЫТЯЖКА ИЗ СЕМЕННЫХ ЖЕЛЕЗ

Приготовленная по способу профессора Д-р БЮХНЕРА

ЦЕНА ФЛАКОНА 2 РУБ.

ТРЕБУЙТЕ ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САНИГИГЕННЫ СССР

В СЛУЧАЕ ОТСУТСТВИЯ НА МЕСТАХ ВЫСЛАЖАЮТ НА П'ЯНИЦАХ НА МЕНШЕ 40 ФЛАКОНОВ ПРИ ПОЛУЧЕНИИ 20% ЗАДАТКА

ПЕРЕСЫЛКА Д УПЛАЧЕНА

Дом гніе, а фізкультура імям дзе займацца

Барысаў—рабочы горад. Ня глядзячы на гэта рабочы моладзь ня мае свайго намішаных, дзе-б маглі займацца фізкультурай. З гэтага прычыны Барысаўскі савет фізкультуры ўзяў пытанне аб пабудове дому фізкультуры.

Да пабудовы дому было прыступлена яшчэ ў 1927 годзе. Вывезлі сыients аж да страці, а... на дах не хапіла сродкаў.

Дом без даху стаіць ужо другі год, гніе пад дажджом і... калі толькі ня будучы прыняты належныя меры, зусім разваліцца.

Што-ж робіць у гэтым напрамку Барысаўскі гарсавет?

Барысаўскі гарсавет на сваім апошнім пасаджэньні выносіць такую настанову: «завончыць абсталяванне будучага дому фізкультуры».

культуры, для чаго хадабнічаць перах акрымаюцца аб водпуску сродкаў на гэтую мэта».

І... тут-жа настанавіла арганізаваць студыю фізкультуры, на што адпусціць (?) 300 руб. Цікава, дзе будзе займацца гэтая савава студыя, калі... дом стаіць без даху?

На думцы апрогубага савету фізкультуры Барысаў не адчувае ніякай патрэбы ў студыі, а наадварот мае вялікую патрэбу ў доме фізкультуры. Неабходна гэтыя сродкі наварнуць на сваночыне дому.

Цікава яшчэ падкрэсліць тое, што ні трасты, ні адміністрацыя, ні фабзаўкомы нічога не зрабілі ў гэтым напрамку развіцця ідэй фізкультуры, а таксама з водпускам сродкаў. Гэта іх ак быццам не датычыць.

Бібліяграфія

М. НІКАНОВІЧ. „Крык працы“. Апавяданні. Выданне БДВ, н. 35 кап. Стар. 66.

Пытанні жыцця вёскі ў нашай літаратуры знаходзяць заўсёды даволі месца. Але крыніца гэта ў мастацкай літаратуры далёка і далёка яшчэ на вычарпана. Рознастайнасць жыццёвых працяў, што сустракаецца на кожным кроку, варты быць выкарыстанай, як матэрыял для пісьменніка. Рэдактарам зборнік М. Нікановіча складалацца з чатырох невялічкіх апавяданняў „Крык працы“, „На начлезе“, „Так часта бывае“ і „Ноччу купальскаю“. Тэматыка змешчаных апавяданняў ня новая, яна ўжо шмат раз выкарыстоўвалася, і мы маем даволі ўдалыя творы, якія малююць сучасны стан вёскі. Аднак, М. Нікановіч здолеў знайсці такія аддзены і штодзённым жыццём, здолеў так проста, а адначасова імастачна іх перадаць, што чытаюцца яны з задавальненнем. Падыходзячы да трагедыйных тэм з меркай іх клясавай афарбоўкі, Нікановіч часамі сам захапляецца і таму такою праўдзіваасцю гучаць словы—„Эй, іду гэта я на работу і лёгка мне нека робіцца на душы, усё роўна, што зямлі гэтай сёння пасля дажджу... і работа, я лічу, адно шчасце, бо ад яе пасля і жыццё добрае і радасна, вельмі-ж“ („Крык працы“). Вось гэта змяшчанае да працы ў новых сучасных умовах, працы, як глебы ўсяго жыцця, працы, далкам назбаўленай ранейшых нявольнічых форм і аднае аўтар сваю ўвагу. Тут можа і можна было-б знайсці прымітныя мясціны, накіталі „А душка Марылі—гэта несправядлівасць закону і парадкаў, пад якімі з старых і даўных часоў засталася і трымалася жанчына, выпіхнутая яшчэ дзіцем з калыскі ў жыццёвую дарогу і аж да магілы. Маўклівая і пакорная так несла яна свой крыж аж да сьмерці“. Але ў агульнай кампазіцыі апавядання падобныя думкі, проста, пераканавача падання, не зьяўляюцца голай агіткай, а служаць як-бы законнамерным працягам думкі чытача—ён іх чакае. Моменты ілюстрацыі барацьбы—найбольш цяжкая тэма для пісьменніка, які хоча даць рэальны малюнак а ня ўласную фантазію на падставе газетных вырзаў.

Гэту тэму Нікановіч закрануў у апавяданні „На начлезе“. Глыбокае і дасканалае знаёмства з вёскаю ў аўтара відавочна. Нікановіч у тых мясцох, дзе ён бярэ „од жыцця“, ад сапраўднесьці, там ён паказвае сапраўды высокую якасць сваіх твораў. Псыхалёгія селяніна яму добра знаяма. Ён трапіна падмеціў, што, ня глядзячы на ўсю нянавісць да кулака, селянін усё-ж не рашуча сам з ім змагаецца: „Кожны баяўся ўгнавіць кулака, кожны думаў, што гэта толькі гутарка, прымная, душахвалючая думка—і толькі, а зямлю ніхто парушыць ня зможа...“—робіць вывад Нікановіч пасля таго, як Адаась—вясковы камсамолец—актывіст—падняў пытанне аб абрэзках кулацкіх гаспадарак. Добра паказаны камсамольцы, селькорства, як актыўна рухаючая сіла вясковай грамадзянскай—усё гэта правільна папростаму, пажыццёваму, а таму і пераканавача. Ухіліўся Нікановіч і ад прынятага вобразу кулака трапіна, невялікімі ўскоснымі штрышкамі паказавушы ўсю іх агіднасць, аднак, тону да нажда на вытрымаў і зыхаў да шаржаванага „агульна-прынятага“ тыпу з бутальнай самагонку ў кішэні, „з воўчым агонькам“ у вачох. Ад гэтага і канец апавядання, малюнак забойства Адаась кулакамі, самагубства Стасы, спаны падзелу і абрэзкі зьяўляюцца слабымі, яны надуманы і...даволі дрэнна. Аўтар, каб больш прадумана і рэальна гэтыя сцены апрацаваў, дык даў-бы куды цікавейшае апавяданне. Добра кампанавана апавяданне „Ноччу купальскаю“, чытаецца лёгка і з цікавасцю. Яно жыццёва думак, свежасцю вобразаў і галоўнае прастасцю свабоду, бязумоўна, падкупнае чытача. Слаба паказаны ў апавяданні „Так гэта бывае“ малюнак адмоўнасцяй вясковага жыцця. Самагоншчык, п'янства і забойства маткі ў выніку ня цікавы чытача, не пераконвае свай шчырасцю, што наглядзецца ў іншых творах М. Нікановіча. Кніжка наогул павінна знайсці чытача, зместам яна яго зусім заслужыла, не дарагою-ж цанюю (35 к.) яна прабе сабе дарогу. Ф. Г. к.

Другарыя газеты „Звязда“—Менск.

„Культура“ м. Юдзіт, трыо Вальдэно Штодні 2 саяном.

Тодзі 3 дні—вясковы філіял

„Чырвоная Зорка“

„Мастак і яго мадэль“ 44 мінута драма ў 6 часьцях. Звыш праграмы—КАНЦЭРТНАЕ АДДЗЯЛЕННЕ пры ўдзеле: Пані Пацінай, Міх. Вологага і бр. Мілен.

Апошні 2 сьрні (3 і 4)

„Стэнлей у нетрах Афрыкі“ Пачатак саяноў у 7 і 10 гадзін.

КІНО „Інтэрнацыянал“

НОВАЯ МАСТАЦКАЯ ФІЛЬМА вытворч. Узбекдзярыкіно вастаноўна рамысэра АВЕРБАХ „ЧАДРА“ драма ў 7 часьцях

Прыймо абвестак у чарговы нумар газеты адбываецца да 2-ога гадзіны дня

БАЛАНС

Белорусского союза кустарно-промышленных кооперативов

„ВЕДКУСТПРОМСОЮЗ“

на 1-ое апреля 1928 года

АКТИВ

№ по порядку	Наименование счетов	Сумма общая	% отнош.
1	Денежные средства	26.667	74 0,20
2	Ценные бумаги.	1.152	— 1,00
3	Векс. и док. и получ.	742.541	03 52,75
4	Матер. ценности	192.117	91 14,00
5	Дебиторы	329.290	85 23,40
6	Сомнительные должники	1.000	76 0,08
7	Ссуды выд. долгосрочн.	2.000	— 0,16
8	Участие в др. предпр.	15.804	80 1,10
9	Имущество	4.973	69 0,40
10	Расх. будущ. периода	953	52 0,08
11	Расх., подлеж. возврату	543	88 0,03
12	Расходы общие	49.591	40 3,5
13	Проценты уплаченные	43.951	11 3,3
	Баланс	1.410.088	69 100
	За балансом		
1	Векс., принят в обесп.	56.472	50
2	Векселедержатели по обеспечению	160.044	35

ПАССИВ

№ по порядку	Наименование счетов	Сумма общая	% отнош.
1	Займы и кредиты	955.119	79 67,50
2	Ссуды долг. НКФБ	98.859	50 7,00
3	Кредиторы	118.557	45 8,50
4	Капитал основной	21.380	51 1,60
5	Капитал пазевой	20.932	57 1,50
6	Капитал запасный	5.643	— 0,40
7	Фонд амортизац.	623	27 0,04
8	Фонд на покрытие переоценки товаров	9.333	41 0,70
9	Фонд на покрытие сомнит. долгов	1.618	65 0,11
10	Фонд на кооперирование бедноты	345	75 0,03
11	Фонд на покрытие протестован. векселей	280	— 0,02
12	Прибыль за 1926-27 год	29.459	11 2,10
13	Проценты полученные	29.225	98 2,08
14	Разные доходы	2.252	90 0,16
15	Продажа товаров	116.456	80 8,26
	Баланс	1.410.088	69 100
	За балансом		
1	Векселедат. по обесп.	56.472	50
2	Векс., выданн. в обесп.	160.044	35

Зампредправления ЛЮКУМОВИЧ.
ГЛАВБУХ СЛОБОДКИН.

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ БУХГАЛТЕРИИ, КАЛЬКУЛЯЦИИ И СТАТИСТИКИ

ПРИ Ц К С Б

Продолжительность курса—8 МЕСЯЦЕВ.

Поступать на курсы можно в любой месяц года.

Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетки.

ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА.

Плата за первый месяц 5 руб., а за остальные по 4 руб. в месяц ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: Минск, Всекобана, тел. счет № 632.

Подроби. условия высылаются за 2 восьмикопеечные марш. С запросами обращаться: Минск, Всекобана, заочным курсам.

ПАПРАУКІ

У нумары 120 „Звязда“ і карэспандэнцыя М. Голубэра „На роце на здаровым целе“ ўзрадуе нашых нажылак. Падрукаваны „Звязда“ бытавой сыстэмай сучаснага жыцця“ трэба чытаць: „Звязда“ бытавой сыстэмай студэнцкага жыцця“ Падрукаваны: „Выкладчык сацыяльна-прадметнай Брытанскай“, трэба чытаць, „Выкладчык спецыяльнага прадметнай Цывілізацыі“.

Для большай якасці падкрэсліваем, што ў карэспандэнцыі саборнага аб Магілёўскім Зямельным Тэхнікума

Адказы рэдактар Я. АСЬМОЎ

ПА СПРАВАХ падпіскі і абвестак званецца па тэлефону 7-81

ПРАДАЮЦА

старыя газеты, папяровы зрыў і макулятура

Зварачацца ў Галоўную Кантору газ. „Звязда“, Савецкая, 63.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакументы лічыць несапраўднымі:

- Чарск. лістка Туманскай М. Д., выд. 2245
- Савоява вайсковая кніжка № 53 Ка 2246
- А. Павлова М. С., выд. Пашчавіцкай РВК. 2247
- Нумар „204“ фуражка Кожанага І. І. выд. Мелес міліцыя. 2248
- Справа аб працы Бабровай П. І. выд. гр-нам Іоселеўскім І. Н. 2249
- Чарскі білет № 4/101 Мелера І. Д. выд. савоым будаўнікоў. 2250
- Кніжка на карміцельна дзіцці Касцяноўскай—Герасімовіч О. Р., выд. страцкасаў. 2251
- Чарскі білет № 79 Іванова С. В., выд. савоым харчавоў. 2252
- Давод на права намянення зброі, выд. Родзінскім АДШ за № 24/101 на Іван Астреўскага П. І. 2253
- Кніжка на карміцельна дзіцці Касцяноўскай—Герасімовіч О. Р., выд. МЦРК. 2254
- Поквал кніжка Надонька П. А., выд. Мовстрацкасаў. 2255

Кошт публікацыі аб згубе аднаго дакумента 50 кап.

Кошт публікацыі аб сінсаваным шлюбу 3 руб.